

MAGYAR LÁDA

+ 4 lei

Taxa postală plătită
aprobării Dir. Ge.

HUNGARIA Ngs. Ramaszetter Róbert urnak
D. tér 1-2. BUDAPEST

Főszerkesztő:
dr Paál Árpád

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP
VI. évtolyam, 90 (1532) szám + Vasárnap, 1937 május 23

Főmunkatárs:
dr Gyárfás Elemér

A genfi Népszövetség új tanácsulése

Nagy zavar a spanyol kérdés napirendre tűzése miatt.
A svájci sajtó értesülése szerint a szovjet-diplomácia okozza a zavarkeltést

Genfből jelentik: A Népszövetség hétfőn kezdődő tanácsülésén Angliát Eden, Franciaországot Delbos, Lengyelországot Beck, Törökországot Rüssdi Arras fogja képviselni. Jelen lesz Litvinov, szovjet külügyi népbiztos is. Az elnöki széket Quevedo, Ekvador képviselője tölti be. Napirenden szerepel az alexandrettei kérdés, a spanyol ügy és dr Gaál Endre panasza az úgynevezett „Csikmegyei Magánjavak” volt alkalmazottainak nyugdíj-jogosultsága ügyében. Ez utóbbi kérdésben a Népszövetség egy korábbi útmutatása maradt figyelmen kívül s emiatt történt a panasz.

A spanyol kérdéssel eddigelé az volt a Népszövetség főtitkári hivatalában a felfogás, hogy azt a londoni benemavatók bizottság kezeli s emiatt se kerülhet a tanácsülés ele Anglia is ilyen értelemben befolyásolta a spanyol valenciai kormányt. Hogy a kérdést utólag mégis fölvevették a tárgysorozatba, ez nagy meglepetést kellett és a csöndesnek ígérkezett

ülésszak váratlan megzavarását jelenti. Megtörténhetik, hogy a spanyol kiküldött az alapokmány 15. és 16. szakasza alapján Olaszországot és Németországot támadófelnek kívánja minősíteni s népszövetségi megtorlást kíván alkalmaztatni ellenük. Ez esetben fejtegetésre áll a helyzet s mikor Olaszország és Németország távollattja magát a Népszövetségtől, egy ilyen támadás még jobban el fogja őket távollítani. Amellett a benemavatók bizottság eddigi mérséklő szerepét is teljesen megzavarja.

A Journal de Geneve utal arra, hogy a spanyol kérdésnek napirendre tűzését a szovjet diplomácia londoni és párizsi tevékenységével kell kapcsolatba hozni. Ennek a tevékenységnek célja az, hogy Genfét a baloldali ideológiai eszközévé tegye s hogy egyfelől Olaszországot a Népszövetségtől, másfelől a nagyhatalmakat egymástól elválasztó szakadékok minél mélyebbre ássa és megakadályozza a locarnói politikához való visszatérést.

Delbos francia külügyminiszter nyilatkozata a spanyol és az abesszín kérdésekről

Brüsszélből jelentik: Az itten látogatásban levő Delbos francia külügyminiszter a sajtó képviselői előtt nyilatkozott a belga kormánnyal folytatott tárgyalásairól. Megelégedéssel állapította meg, hogy a két kormány között számos pontban egyetértés áll fenn. A mostani látogatás pedig az esetleg eddig még fennállott tisztázatlan kérdésekben is tájékozódást hozott. Az új nyugati egyezményről Delbos kijelentette, hogy tanulmányozták ennek lehetőségeit és a tárgyalásokat az érdekelt kormányok együttműködéséről folytatni fogják. Belgium és Franciaország egyetért abban, hogy a legnagyobb erőfeszítéseket is meg kell tenni annak érdekében, hogy mielőbb megegyezés jöjjön létre a spanyol konfliktus ügyében. A fegyverszünetre és a külföldi önkéntesek vis-

szállítására vonatkozó angol kezdeményezéshez teljes egészében hozzájárultak. A két kormány magatartása az abesszín kérdésben ahhoz igazodik, hogy Abesszinia lesz-e küldött-ségileg képviselve Genfben, vagy sem.

KIMONDJAK ABESSZINIA NÉPSZÖVETSÉGI TAGSÁGA MEGSZÜNÉSÉT.

Londonból jelentik: Eden angol külügyminiszter vasárnap utazik Genfbe. Londonban nem tartják kizártnak, hogy a népszövetségi közgyűlés az eddigi hírekkel szemben mégis föglalkozni fog az abesszín kérdéssel és kimondja Abesszinia népszövetségi tagságának megszűnését. Ez lehetővé tenné, hogy Olaszország ismét bekapcsolódjék a Népszövetség munkájába.

Fegyverszünet a Spanyolországban harcoló önkéntesek hazatéréig

— Mussolini hazahívja az olasz önkénteseket —

Londonból jelentik: Az angol fővárosban nagyfontosságú tárgyalások folynak a spanyol hadviselő felek között létrehozandó fegyverszünet érdekében. A benemavatók bizottság azt a kérdést tanulmányozza, hogyan lehetne a Spanyolországban harcoló külföldi önkénteseket hazaszállítani. Azt a javaslatot is megvizsgálják, hogy az önkéntesek hazaszállításának időtartamára a két fél kössön fegyverszünetet egymással. Ez a fegyverszünet addig tartson, amíg az összes külföldi önkéntesek elhagyják Spanyolország területét.

Gibraltárból jelentik: A Reuter-ügynökség közlése szerint Mussolini értesítette Franco tábornokot, hogy a Spanyolországban harcoló olasz csapatokat közelebről visszahívja. Mussolini elhatározását az indokolja, hogy tizhavi küzdelmek után a harcéri helyzet lényegében nem változott.

Rómából jelentik: Irányadó olasz körökben nem hajlandók nyilatkozni arról az állítólagos angol kormánylépésről, melyet a fegyverszünet megkötése érdekében tettek volna.

A mi Hangyánk

(S. I.) — Ahogyan az orvos nézi a hőmérőt, úgy vizsgáljuk mi évről-évre szövetségi központjaink beszámoló jelentéseit. Amíg azonban az orvos a láz emelkedéséből a betegségre következtet, addig mi az egészség és fejlődés jelét látjuk abban a fokozódó melegségben, mellyel a transzylván magyar nép szövetségi intézményeit felkarolja és támogatja.

A napokban zajlott le a Hangya szövetség közgyűlése. Az igazgatóság jelentése — melyet a „Szövetkezés” című Hangya közlöny legutóbbi számából ismerünk — biztató képet tár elénk. A Hangya központ, mely 16 esztendő után, az elmúlt esztendőben mutatott fel először tiszta nyereséget, nemcsak megtartotta ezt a színvonalat, hanem még növelte is. A szövetségi munkában az ilyen eredmény első sorban nem anyagi nyereséget jelent, hanem az erkölcsi erők gazdagodását, a szövetségi öntudatnak s önbizalomnak elmélyülését, mely azután további eredményeknek lesz az alapja.

A Hangya központ 300-nál több fogyasztási szövetséget fog össze hatalmas gazdasági egységbe. Hogy ez az összefogás nemcsak elméleti tagságokat jelent, hanem valódi gazdasági együttműködést, azt a mérlegből könnyű megállapítani. 1936. év folyamán a szövetségek 104 millió leiert vásároltak árut központjuknál.

Igen tanulságos és örvendetes az arány, ahogyan a szövetségek központi vásárlásai és tartozásai az elmúlt 3 esztendő rendjén alakultak. Amíg 1933-ban a vásárlások összege 67.7 millió volt, a tartozásoké pedig 15.8, addig 1936. év végén a 104 millió vásárlási összeggel szemben mindössze 9.4 millióval maradtak adósok a tag-szövetségek. Ez nemcsak a lelkiismeretes és céltudatos központi igazgatást dicséri, hanem amellét tanuskodik, hogy a Hangya szövetségek tőke-ereje gyarapodóban van.

Nagy figyelemmel olvastuk Drexler Béának a Hangya szövetség elnökének megnyitó beszédét.

„A mi szövetségeink forgalma, emelkedése, vagy csökkenése — mondotta többek között — a mezőgazdasági helyzettől függ első sorban. Ha csak egy kicsit rosszabb lesz a termés, vagy visszaesés mutatkozik a világpiaci árakban, avagy csökken a gabona és az állatkivitel, az általános javulásnak látszó irányzat azonnal megtorpan.”

Ennek a helyzetnek azonban megvan a maga oka. A mi Hangya szövetségeink szinte kizárólag falusi szövetségek. Ahol mint városi szövetségek működtek, ott inkább a lateiner osztályra építettek és ez a réteg ma még szövetségi szempontból nem túlságosan jó anyag: túlságosan igényes és nem szeret pontosan fizetni. Pater Timotheus mediasi Hangya szövetségeinek gyors sikere mutatja, hogy a szövetségi szellemnek melegágya ma is az ipari munkásság, éppen úgy, ahogy a rochdale-i úttörők korában volt.

Talán elérkezett már az ideje annak, hogy a Hangya szövetség központja figyelmével a városok felé forduljon. Nem fényes üzleteket akarunk látni városaink központjában, hanem a munkásnegyedekben nagy forgalmu Hangya-kiókokat, ezekben a fiókokban pedig az együttműködés szellemét különböző társadalmi rétegeink között. A város tömeges fogyasztása itt megy végbe ezekben a negyedekben, hol sű-

rún él együtt a lakosság és ennek a lakosság-nak van aránylag nagy fogyasztóképessége.

A külvárosi szövetkezet nemcsak a magyar munkásság helyzetén tudna javítani, hanem egyúttal a városi fogyasztópiacnak megszervezését jelentené a falusi magyar termelő számára. A piacnak fellendítése és megszervezése pedig azonnal emeli a falusiak vásárlóerejét és ezzel nagyot lendít a falusi szövetkezetek forgalmán. Azt a gyengeséget, melyre Drexler Béla elnöki beszédében biztos szemmel rámutat, a városi szövetkezetek szervezésével így ellensúlyozni lehet.

A szövetkezeti ipar megteremtését is igen nagy jelentőségűnek tartjuk, nemcsak a szövetkezetek, hanem általában a transzylván magyar társadalmi teljesség érdekében. Mi már másképpen, mint ezen az úton, nem igen fogunk az ipari termelésben szóhoz jutni. Ezen a ponton azonban nagy lehetőségek előtt állunk. Hiszen az a 100 millió leles forgalom, melyet a Hangya központ szövetkezeteivel mar-

ma lebonyolít, akkora összeg, hogy abból már is kitelik néhány kisebb igényű ipari üzem forgalmát!

Az ukrán példa mutatja, mivé nőhet az a szövetkezeti ipar, melynek a jól megszervezett széles szövetkezeti hálózatban biztos piaca van. Az ukránok másfél évtized alatt a szövetkezeti ipari üzemek egész sorát építették ki. Ezek között az üzemek között ma már egészen rendes gyárak vannak. A társadalmi jelentőségüket pedig mi sem mutatja jobban, mint egyetlen adat: a szövetkezeti hálózat és az erre felépített szövetkezeti ipar ma már 11 ezer tanult ukrán ifjúnak ad felkészültségéhez méltó kenyeret. Olyan ifjak ezek, kik sem a lengyel hivatalokban, sem pedig a zsidó gyárakban és üzemekben megélhetést nem kaptak volna.

A mi Hangyánknak ugyanaz a hivatása és feladata, mint annak a csodálatos kis állatnak, melynek nevét viseli: társadalmat és otthonot kell építenie a maga szorgalmas népének.

Az angol birodalmi értekezlet tárgyalásai tovább folynak

Irország megmagyarázza távolmaradásának okait. Visszatérés az aranyalapra

Londonból jelentik: A péntekre elhalasztott értekezlet még nem tudott határozott irányt venni a felhalmozott kérdések tömegében. Az Eden által előtérbe hozott európai kérdésbe belefonódnak az angol birodalomhoz tartozó tagállamok egymásközi viszonyainak a kérdései. Még az is rendezendő dolog, hogy az egyes társországok lakói hogyan részesedjenek az angol birodalmi állampolgárságban. A kanadaiak például hajlandók elfogadni az ilyen megjelölést: „kanadai angol alattvalók”. Dél-Afrika azonban már külön állampolgárságot akar előírni a maga területére.

Irország helyzetét mindenik tagállam a függetlenség irányában rendezendőnek tartja.

Dublinból jelentik: De Valera irországi kormányelnök a parlament ülésén fontos kijelentéseket tett az Angliával való vonatkozások felől. Kijelentette, hogy amennyiben elismerik Irország teljes függetlenségét, ennek

meg kell tennie mindent a maga határai megvédésére. Nagyobb idegen támadás esetén pedig Angliának is érdeke az, hogy Irország segítségére jöjjön.

Foglalkozott azzal is, hogy mi okozta Irország távolmaradását a birodalmi értekezlet-ről. Ezzel a távolmaradással akarják kifejezni, hogy Anglia és Irország között még nincs rendezve minden kérdés. Azonban még vannak függőben maradt ügyek, s ha ezek is elintéződnek, Irország kész Angliával együttműködni.

Londonból jelentik: A Daily Herald szerint Montagu Norman, az angol bank kormányzója titkos tárgyalásokat folytat a dominiumok jegybank-kormányzóival az aranyalapra való mielőbbi visszatérés tárgyában. Az angol bankkal együtt a Nemzetközi Fizetések Bankja is pártolja az aranyalapra való visszatérést, az angol kincstári hivatal azonban egyelőre még ellenzi.

A nyugtalan nő

Írta: Endrédi Béla

Milyen különös, hogy a férfi, mikor a gyermekkor tudatlanságán túl van, tudomásul veszi, hogy van szeme, szemöldöke, orra, szája és a többi a mindezeket használja rendeltetésük és gondozza szokás szerint, viszont semmi különleges dolgot nem csinál velük. Ezzel szemben a nő a fentiekkel normális használatukon kívül egyebet is csinál: soha nem hagyja őket békében.

Megvan például a szemöldöke, szép, dús, finoman ívelt, erre nekiesik, kitépi a felét, hogy vékonyabb legyen, vagy az egészet, hogy feljebb fesse. Iderakja, odarakja, tologatja, keskenyíti a szemöldökét, lévén a legfontosabb, hogy az minden legyen, csak olyan nem ahogy a természet nekiajándékozta. Aztán fogja a szemét és avagy aláfesti, vagy fölárnyékolja, vagy ráragaszt a pilláira műpillapótléket, hogy a nézése álmatagabb legyen s ha kék a szeme, a legjobban szeretné barnára átváltoztatni, vagy zöldre. A haját sem hagyja soha békében, belelűn a színébe s néha egy évben többször is megváltoztatja, a fülét nem csak hallásra használja, hanem kifúrja és gyémántot illeszt a cimpájába, az orrával nemcsak szagol, hanem kozmetikai operációt végeztet rajta s ha véletlenül Afrikában születik vele: karikát fűz belé. A szájával nemcsak eszik és beszél a nő, hanem piros festékraktárt nyit rajta s ha a festéket leette róla a levesse, újra bepirosítja, hogy jusson belőle a főzelék mellé is. És a nyakát szalaggal, gyöngyosrral, a karját

karpereccel, az újjait gyűrűvel szekirozza.

Külön öröm, hogy mit visz véghez a nő a természetével. Nem elég, hogy mindenfajta testrészét a fentemlített részletezés szerint szakadatlan nyugtalanítja, hanem még egyúttal, egyben, természetbe összegezve is folyton foglalkozik velük a hízás és a soványodás kapcsán. Órákig el lehetne csevegni arról, hogy a nő az alakja miatt mit képes véghez vinni önmagával csak azért, hogy a világot sem maradjon meg úgy, ahogy a jó Isten megteremtette. A nő mindent jobban tud, mint más, azt is jobban tudja, hogy hogyan kellett volna a világra jönnie. Vagyis, ha szőkén jött, akkor jobb lett volna barnán, ha gömbölyűn, akkor inkább madárkarszerűn.

Hogy mi mindent szúrkalftat és fröcsköltet magába a nő különböző injekciók folyamán a bölcsőtől a sírig, ezt megint csak örök nyugtalansága magyarázza, nem is szólva arról, hogy ha akad egy édes kis lencsége az állán, ami egészen különleges bájt ad az arcnak, már bizserog a villanytű és irtja a szerinte elcsúfító pontot. És micsoda nyugtalan hadakozásra képes a nő az öregség ellen, micsoda masszírozások, ránceltüntetések, éjszakai krémek és zsírozások folynak a mai nagymamák hálószobáiban, az öszülő hajnak, a bágyadó szemgolyóknak micsoda színezése, frissítése, a petyhüdő bőrnek milyen fantasztikus felrázása a letargiából különböző bőralatti műveletekkel! Ha az ember egy ilyen öregedő hölgy arcát jól megnézi közelről, a mesterséges ifjú álarc alatt tisztán látja a vénasszony arccsontszerkezetét, amely minden kegyetlen

Részletek egy meggyógyult ember leveléből, amely sok embert érdekelhet...

G. Sándor aradi kistisztviselő többek között a következőket írja nekünk:

...13 évig — majdnem állandó betegeskedés után — szabadított meg a Gastro D.-kúra már-már gyógyíthatatlannak hitt súlyos gyomorbetegségeim. A folytonos koplalástól annyira lesoványodtam és legyengültem, hogy már csak árnyéka voltam régebbi önmagamnak, mikor szemembe ötlött a lapokban megjelent közlemény a világhírű Gastro D. gyógyszeréről. Megrendeltem és már az első napok után feltűnően jobban éreztem magam, elkezdtem rendszeresen étkezni és visszanyertem régi életerőmet és életkedvem.

Fenti sorokhoz, azt hisszük, kommentárt fűzni nem szükséges.

Gastro D. kapható gyógyszerárakban és drogériákban, valamint 135 lei beküldése ellenében a készítőnél Császár E. gyógyszerárban, București, Calea Victoriei 124.

Több aranyra van szükség az „arany nélküli” valuták szabályozásához, mint az aranyvaluták rendszerénél

A valuták körüli bizonytalanságot csak széleskörű nemzetközi megegyezéssel lehet kiküszöbölni

Az arany tragikomédiája megint nagyon foglalkoztatja a nemzetközi pénzügyi vezetőköröket. Amikor a font és a dollár, majd az aranyvaluták leértékelése bekövetkezett, a közvélemény általában azt hitte, hogy az aranynak most már végleg befelezett. Egyesek arról is ábrándoztak, hogy az arany ezután megszűnt érték-mérő lenni és legfeljebb, mint „nyersanyag” jöhet számításba. A gazdasági élet nagyon rácsufolt erre a laikus megállapításra. A válság előtt a világ nem egészen huszezer uncia aranyat termelt évenként, tavaly ellenben már 35 ezer unciát és az arany ára még mindig emelkedőben van. Ennek a furcsaságnak az a magyarázata, hogy az „arany nélküli” valuták értékének szabályozásához és fenntartásához sokkal több aranyra van szükség, mint az aranyvalutához, mert az emberiség mégis csak hisz az aranyban és ragaszkodik annak értékéhez. A Nemzetközi Fizetések Bankjának most közzétett jelentése szerint az arany állandó vándorlása ismét csak bizonytalanságot fog okozni az egyes valuták körül, amit másképpen, mint széleskörű nemzetközi megegyezéssel kiküszöbölni nem lehet. De vajon mikor érkezik el ennek az ideje?

Öszintéségével kiütözik a krémek, műszínek és hazug ruganyosság lepleiből, ezt azonban maga a nő soha nem veszi észre s gummi-fáslikban gyötri a bokáját még hatvan éves korában is, pedig akkor már igazán mindegy, hogy a lábak gazellamódon szokellnek-e, vagy őszintén csoszognak az alkonyatban.

Ugyan miért és minek ez a szerény nyugtalanság?

Nem azért, hogy a mérleg a férfiak javára billenjen — hiszen a férfi sokszor sok tekintetben sokkal hiúbb, mint a nő —, hanem kizárólag az igazság kedvéért állapítsuk meg, hogy ebben a tekintetben mi sokkal különbek vagyunk. Igaz, hogy nem is lenne annyi időnk önmagunkkal törődni, mint a nőknek, no meg nemünkhöz illően sokkal több a filozófiánk, mint nekik és ha már nyugtalankodunk kell, inkább a gazdasági élet, a külpolitikai bajok vagy irodalmi kérdések miatt nyugtalankodunk, mint a szemöldökünk miatt. Kezd gömbölyödni a pocakunk? Hát kérem, múlnak az évek, így van ez rendjén. Öszül a bajusz? Fehéredik a haj? No azért szégyen lenne leborotváltatni vagy dióolajjal kengetni és hálha még jobban is áll az a kis fehérség ott a halánték körül. Egy-egy méla sóhajjal elintézzük ezeket a fájdalmas pillanatokat, aztán élünk és öregszünk tovább, hiszen ez a világ rendje és minden és mindenki velünk öregszik úgyis, ez ellen hiába minden küzdelem.

A nyugtalan nőt egy menti csak velünk szemben.

Az, hogy mi, férfiak, vagyunk az okai a nyugtalanságának.

Családi viszály XIII. Alfonz volt spanyol király és elsőszülött fia között

A trónöröklési jog is vitába került

Rómából jelentik: A jelenleg Rómában tartózkodó XIII. Alfonz volt spanyol király újságírók előtt kijelentette, hogy legnagyobb sajnálatára kénytelen minden érintkezést megszakítani elsőszülött fiával, Covadonga gróffal és meggyőződése, hogy ezt az elhatározását minden monarchista és katolikus spanyol helyesli. Covadonga gróf ugyanis közölte atyjával, hogy első házasságának felbontása után feleségül veszi Marta Rockaforth kubai hölgyet.

A párizsi *Intransigeant* római jelentése szerint XIII. Alfonz volt spanyol király közvetlen környezetében a következő nyilatkozatot tették:

— Covadonga gróf közleményt adott ki, amelyben kimondja, hogy a spanyol trón törvényes örökösének tekinti magát. A közlemény kinosan érintette a volt spanyol királyt. Covadonga gróf állásfoglalása nem helyénvaló ma, amikor minden spanyol férfinak kötelessége, hogy hazájára gondoljon és a rend és béke helyreállításán fáradozzék. Őfelsége sajnálja, hogy Covadonga gróf rossz tanácsadóira hallgat újabb házasságkötésénél. Ez a házasság olyannyira ellentétben áll a katolikus Egyház elveivel, hogy a királyi család sohasem járulhat hozzá. Őfelsége legnagyobb sajnálatára kénytelen minden kapcsolatot megszakítani Covadonga gróffal, mert ez az egyetlen magatartás, ami összhangban van a király katolikus érzelmeivel.

A lap havennai távirata szerint XIII. Alfonz felajánlotta, hogy elismeri fia trónigényét, ha lemond házassági tervéről. Covadonga gróf azonban azt felelte, hogy már határozott és egyébként is a spanyol trón visszaállítására Franco tábornoktól függ.

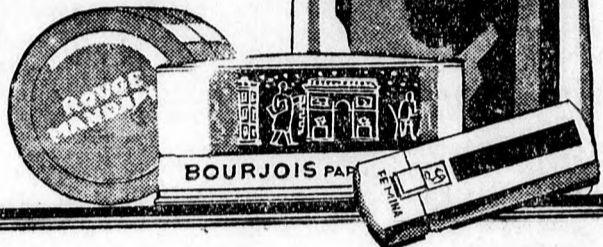
HA AKARJA,
HOGY MEGCSODÁLJÁK
HASZNÁLJON CSAKIS

BOURJOIS
Paris
KÉSZÍTMÉNYEKET

SOIR DE PARIS
PUDER, KÖLNIVIZ

és utánozhatatlan PASZTELL-arcfesték

MINDEN EGYÉB PUDER-
BOZBAN EGY FLACON
„SOIR DE PARIS” parfümöt talál!

Antonescu külügyminiszter több heti külföldi tartózkodásra elutazott

A kormány berendezkedik a nyári munkaterv megvalósítására. Nincs alkalmas párt a kormányutódlásra

Bucurestiből jelentik: Antonescu Viktor külügyminiszter szombaton reggel kilenc órakor a Szimplon-vonattal elutazott Genfbe. a Népszövetség tanácsülésére. Onnan majd Párizsba fog látogatni több napig tartó megbeszélésekre. A külügyminisztert Cretianu miniszteri igazgató kíséri utazásában.

Elutazása előtt a miniszter — mint már jelentettük — ügy Tatarescu miniszterelnökkel, mint Bratianu Dinu pártelnökkel hosszasan tanácskozott. Ismertette a közelmúlt külpolitikai eseményeknek Romániára való vonatkozásait, továbbá arról is tájékoztatást adott, hogy miféle diplomáciai működéseket kíván végbevinni genfi és párizsi tartózkodása idején. A külügyminiszter június hó elején fog az országra visszajönni.

A MINISZTERELNÖK ES BRATIANU DINU PARTELNÖK MEGBESZÉLÉSEI

Bucurestiből jelentik: Bratianu Dinu pártelnök is vasárnap hosszabbidejű külföldi útra távozik s ezt megelőzően még egy megbeszélése volt a miniszterelnökkel. Tatarescu miniszterelnök részletesen tájékoztatta a párti elnöket a kormány nyári munkatervéről. A megbeszélésen számbavették a közeljövő alakulásának minden eshetőségét s beavatott körök tudomása szerint legvalószínűbbnek azt vették, hogy a kormánynak őszig még helyén kell maradnia, mert a június közepére tervezett visszalépésnek nincsenek meg a kellő előfelté-

telei. Ugyanis a kormányutódlás kérdése jelenleg nem tisztázható s ilyen tisztázódás a közeljövőben se várható.

A nemzeti parasztpártban a Lupu-féle népfregetos hajlandósággal élesen szembenáll a Costachescu, Petarca és Calinescu által vezetett jobboldal s a két irány között Mihalache hoi ide, hol oda inog.

A párt ifjusága is a két irány között élesen megoszlik s a Lupu-féle népfregetos irányzat ellen a Dobridor által vezetett nagyobb tömeg igen elutasító magatartást tanúsít. Ezek a párt otthagyasával is fenyegetőznek, ha a Rubinger,

Katz, Leibovici, Haimovici és Samoil vezetése alatti ifjusági irányzat kerül felül, mely hajlik a nemzetközi pártokkal való együttműködés felé.

A másik kormányképes csoport a Vaida-féle alakulat volna. Azonban ennek a jövőtét egyelőre elhárítottatja az, hogy Vaida a közelmúltban üdvözlő táviratot küldött De la Rocque ezredesnek, a legszélsőbb francia jobboldali párt vezérének. A mai francia kormányzattal szemben mégis

bizonyos mértékű kihívás volna, ha olyanvalaki kerülne a román kormány élére, aki ilyen kifejezetten ellenfele a mai francia kormányzati irányynak.

Végeredményben tehát a kormányutódlásra hivatottak hiánya miatt nem várható gyors változás a román belső helyzetben. És a hivatottak körének a megalakulása is a külpolitikai helyzet alakulásától függ, hogy t. i. a különböző nagyhatalmi tengelyek közül melyikhez való csatlakozás lesz Romániára előnyösebb. Ez ma még előre nem látható s így emiatt is várni kell az új kormányalakulással, mely egyúttal külpolitikai irány tekintetében is határozott utat jelöl.

Merénylet Mihalache ellen?

A román nemzeti parasztpárti ifjuság küldöttsége Prágában

Bucuresti. Saját tud. Pénteken délelőtt az a hír terjedt el Bucurestiben, hogy Mihalache ellen, aki Muscel-megyében választási körúton volt merényletet követtek el. A hír nagy izgalmat okozott, annál is inkább, mert Campulungban is ugyanez a hír járta. A belügyminiszterium felhívására Muscel-megye prefektusa kivizsgálta az ügyet és jelentette, hogy a híresztelés nem felel meg a valóságnak.

Bucuresti. Saját tud. A Nemzeti Parasztpárt ifjusági csoportjának egy küldöttsége elutazott Prágába, hogy résztvegyen a csehszlo-

vák agrárpárti ifjusági csoportjának kongresszusán.

A KORMANY JUNIUS ELSEJETOL FOGVA MEGKEZDI AZ UJ KINEVEZESEKET ES ELOLEPTETESEKET

Bucuresti. Saját tud. Tegnap minisztertanácsi határozatot írtak alá, amely megváltoztatja azt a intézkedést, amely szerint kinevezések és előléptetések csak szeptember 1-től kezdve eszközölhetők. úgyhogy már június 1-ével lehetnek új kinevezések és előléptetések.

14 napos selyem vásár!!!
 Ezen idő alatt dacára az áremelkedéseknek selyem különlegességeimet
rendkívüli olcsó árban árusítom.
 Imprimée crepe de chine divat mintákban 1 méter **98** lei.
 Matt ruha selyem divat színekben . . . . . **109** lei.
 Selyem — pique minden színben . . . . . **139** lei
Ruhavásznak! Tobralkok! mosóárak gyári árakban.
MARKOVITS nődivatruházában.
 Oradea, P. Regina Maria No. 3.

A csehszlovák külügyminiszter nagy beszédet mondott a középeurópai helyzet kielégítő alakulásáról

Olaszország közelebb jutott a kisantanthoz. — A Prága-Bécs-Budapest közötti háromszög lehetséges. — Közeledés Csehszlovákia és Magyarország között. — A kisantant hajlandó előzetes egyezkedés után hozzájárulni Magyarországot katonai egyenjogúságához

Prágából jelentik: Krofta csehszlovák külügyminiszter a csehszlovák országgyűlés mindkét házának külügyi bizottsága előtt beszámolót mondott a külpolitikai helyzetről. Megállapította, hogy a spanyol viszály és az apesszin kérdés késedelmes megoldása Olaszország és Németország között közeledést hozott létre. Ezt megelégedéssel lehet tudomásul venni, feltéve, hogy a német-olasz közeledés nem zavarja más államok viszonyát.

Az olasz-jugoszláv egyezményről kijelentette, hogy az Olaszországnak a kisantant másik két államához való kapcsolatában is javulást hozott. Hangsúlyozta, hogy a csehszlovák politikának egyáltalában nincs németellenes éle és nem hiszi, hogy Németország csehszlovákellenes politikát folytatna.

A Prága-Bécs-Budapest háromszögre nézve elterjedt hírekről kijelentette, hogy valójában itt arról lehet csak szó, hogy a gazdasági együttműködést a kölcsönös kedvezmények rendszerét, amelynek sikere a kisantant keretén belül, valamint a római egyezményt aláírt hatalmak közt bebizonyult, amennyiben lehetséges, egységesen, valamennyi középeurópai államra alkalmazzák, de ugyanakkor tekintettel kell lenni Németország és Olaszország jogos érdekeire is. Csehszlovákia mindig számolt a gazdasági közeledés munkájában Magyarország részvételével és meg van győződve

arról, hogy a minden oldalról megnyilvánuló jóakarattal meghozza a megfelelő eredményt.

Közölte, hogy Hodzsa miniszterelnök londoni útja alkalmával behatóan tárgyalt a középeurópai kérdéssről és a megbeszélések a kérdések tisztázásához vezettek.

Magyarország Csehszlovákiához való viszonyáról kijelentette, hogy Darányi magyar miniszterelnök és a többi vezető magyar politikusok mindig késznek nyilatkoztak arra, hogy gazdasági tekintetben együttműködjenek Csehszlovákiával. A kisebbségi kérdéssről azt mondta, hogy Csehszlovákia a magyar kisebbséggel hajlandó ugyanolyan megegyezést kötni, mint a német kisebbséggel.

Ha Magyarország egyoldalúan felmondaná a trianoni békeszerződés katonai záradékait, hogy így érje el a jogegyenlőséget, ez már nem járulna hozzá Magyarországgal való viszonyunk javításához. — mondotta. Nem hiszi, hogy Magyarország most, amikor a középeurópai államok békés együttműködésének szüksége és hasznossága előtérbe nyomult, e kérdés megoldásánál előnyben részesítse a befejezett tények módszerét az érdekelt államokkal való megegyezésnél. A kisantant államok ismételtlen kifejezésre juttatták őszinte készségüket abban a tekintetben, hogy ilyen megegyezés jöjjön létre.

A kisantant vezériférfiak.

A kisantant állandó tanácskozásokat folytat mostanában. Képünkön (jobbról balra) Anton Nescu román külügyminiszter, dr. Krofta csehszlovák külügyminiszter és Stojadinovic jugoszláv miniszterelnök látható, amint egyik legutóbb tartott belgrádi konferencián értekeznek.

* A létért való küzdelemben hathatós segítségére van a dolgozó egyének egy-egy pohár természetes „Ferenc József” keserűvíz reggelenkénti éhgyomorra bevéve azért, mert ez gyorsan szabályozza a szellemi és testi munkaképességre oly igen fontos bélműködést és anyagcserét.

Háztartási, gazdasági tanfolyamot rendez Oradeán az E. G. E.

Oradea. Saját tud. A transsylvaniai Gazdasági Egyesület ujjaszervezése után céljával tüzte ki, hogy sorozatos tanfolyamok rendezésével, célszerű gazdálkodásra és életmódra oktassa a kisebbségi magyarság tömegeit. Ennek a méltán értékelhető célnak a részbeni megvalósításaként már az elmúlt télfolyamán országreszünk 26 községében tartott az E. G. E. nagyszerű teli gazdasági tanfolyamokat. A kiváló tanerők bevonásával és a gyakorlati gazdálkodás legújabb irányelveinek alkalmazásával megtartott tanfolyamokat mindenütt a legnagyobb érdeklődés kísérte.

A téli tanfolyamokon a gazdaközöniséget látta szívesen az EGE vezetősége és a nagyszámú összeseregülő gazdákat oktatta okserű gazdálkodásra. Voltak azután másfajta tanfolyamok is, melyek között igen hasznosnak bizonyultak a nők számára rendezett háztartási-gazdasági tanfolyamok. Ezekben a leányokat és asszonyokat képezték elméletileg és gyakorlatilag a háztartási munkában és a család egészségügyi gondozása terén szükséges ismeretekre.

Az általánosan tapasztalt érdeklődés arra indította az EGE vezetőséget, hogy a bihormegyei magyarság vezetőihez is kérdést intézzen, vajon nem volna-e célszerű és szükséges egy ilyen háztartási-gazdasági tanfolyamnak a megrendezése Oradeán is? Az E. G. E. által felvetett terv természetesen a legnagyobb örömet keltette nálunk is, mert a magyar társadalom életének felföldi már régen tapasztalták, hogy lanykák és asszonyaink háztartási és családkezelésügyi ismeretek terén sokszor messze mögötte maradnak az élet követelményeinek. Már pedig a kisebbségi élet alapja a család és annak jóléte. Ha a család erős, egészséges és anyagiilag megalapozott, ez az erő, egészség és gazdaság helyzet az egész kisebbségi közösséget erőse, egészségese és ellenállóbbá teszi.

Az E. G. E. vezetősége tehát elhatározta, hogy városunkban is megrendezi a népszerű háztartási és gazdasági tanfolyamot, amelyet természetesen kizárólag csak nők számára tartanak meg. A tanfolyam előkészítő munkáit azok levezetésére felkérték dr. Markovits Manóné sz. gróf Béli Juditot, aki a tőle szokott lelkesedéssel és közügy iránti szeretettel vállalta, hogy a tanfolyamot megszervezi. A Markovits Manóné vezetésével működő előkészítő bizottság alábbiakban közli lapunk útján a tanfolyamra vonatkozó tudnivalókat:

A háztartási- és gazdasági tanfolyamra beiratkozhatik minden 15 éven felüli leány és asszony. Nagyon kívánatos volna, ha a városi női társadalom tagjain kívül a vidéki kishirtokos osztály tagjai is mennél nagyobb számban jelentkeznek és vennének részt. A tanfolyamon a tanítás teljesen díjmentes, csupán a főzési felhasznált és a növények által elfogyasztott elemiszerek árának fedezésére kell fizetni személynként 500 leit egyszersmindenkorra.

A tanfolyam augusztus elején kezdődik és előreláthatólag hat hétig tart. A tanítás elméleti és gyakorlati. A hallgatók gyakorlatilag tanulják meg a főzést, mosást, vasalást, összes háztartási munkákat, fehérnemű szabást és varrást, sertés- és baromfi tenyésztést, kertészetet és családkezelést. A tanfolyamot kiváló tanerők vezetik, akiknek szakképzettsége és nagy gyakorlata garancia az ismeretek legteljesebb elsajátítására.

Jelentkezési határidő legkésőbb június 20-ika. Jelentkezni lehet személyesen vagy levélben a Magyar Házban (Oradea, Str. Duca 9. sz.)

Pályázati hirdetés

A turgulscuțeni földműves iskolánál egy gazdasági szaktanári állásra pályázatot hirdetünk. Pályázhatnak okleveles gazdászok, akik oklevelüket hazai akadémián szerezték, vagy külföldön szerzett oklevelüket nosztrifikáltatták.

A kéreşhez mellékelendők:

1. keresztlevél, 2. születési bizonyítvány, 3. állampolgársági bizonyítvány, 4. oklevél, vagy e kettőnek hiteles másolata, 5. katonai szolgálatról szóló igazolvány, 6. eddigi működéséről bizonyítvány.

A tanár kezdő javadalma középiskolai h. tanáraink fizetése: havi 3200 lei fizetés és havi 800 lei lakáspénz.

Pályázati kéresek alulírottához küldendők be folyó év július 15-ig. Str. Iulia Maniu No. 5.

Ómai Katolikus Egyházmegyei Tanács.

Beomlott egy bontás alatt levő épüle mennyezete és mara alá temetett három ember!

Bucuresti. Saját tud. Péntek este a Calea Victoriei 63 szám alatt, ahol a Magyar Párt helyisége is van, szerencsétlenség történt, egy ismert cukrászda hátsó helyiségében. Az épületnek ezt a részét most lerombolják s a cukrászda fölött az első emeleten végzett munka annyira megviselte már a cukrászda mennyezetét, hogy beszakadt s a főnököt és két munkást maga alá temetett. A főnök meghalt, a munkások megsebesültek.

Nehézségek Windsor herceg házasságkötése körül

Az angol királyi udvar halogatja az engedély megadását az esküvőn való részvételre készülő főuraknak

Párizsból jelentik: A *Le Soir* jelentése szerint a Buckingham-palota és a Cande-kastély között az ellentétek egyre inkább kiéleződnek. Windsor herceg sok angol udvari főméltóságot hívott meg az esküvői szertartásra, de ezek csak az uralkodó engedélyével távozhatnak Londonból. A Buckingham-palotában pedig egyre halogatják a válaszádat. Edward herceg egy anglikán lelkészt kért fel az esketési szertartás elvégzésére, de a canterbury-i érsek nem adott engedélyt a lelkésznek, hogy Franciaországba utazzék. Rogers az újságírók előtt kijelentette, hogy Mary anyakirályné azért nem lesz jelen a házasságkötésnél, mert nyomást gyakoroltak rá. Mindenki megértheti, hogy Rogers ezzel Baldwinra célozott. Edward édesanyja távolmaradási szándékára azzal válaszolt, hogy az esküvőt V. György születésnapjára tűzte ki. Jelezni kívánja ezzel, hogy édesanyja távollétében az esküvői szertartást halott édesatyjának emléke fogja áthatni.

ITT A TAVASZ!
A természettel együtt ébred a rovarok serege is. A legyek, molyok, szunyogok, poloskák és svábbogarak, melyek mind elrontják a tavasz örömeit. A tudomány azonban egy kiváló szert nyújt, amely megszabadítja ezektől a hivatlan vendégektől. Irtsa FLYTOX-al a rovarokat!

FLY-TOX

„Nagyon fájt nekem a szív...”

Egy titokzatos éjszakai telefonbeszélgetés

București május hó.

Ejjel fél kettőkor élesen megszólalt a telefonom s fellármázta az egész házat. Mi történhetett? Városközi hívások szoktak ilyen türelmetlenül követelőznie... tán csak nem messzi földről, ahol szeretteim élnek, akarnak ilyen szokatlan órában valami szomorú hírt közölni velem?... Félig még az álom kábultságában, félig azonban baljósító, szorongó szívvel támolyogtam a telefonhoz.

— Ki az? — kérdeztem románul, mert a makacs berregés nem ért véget akkor sem, mikor már felemeltem a kagylót.

— O fată din Budapesta — kaptam a választ.

Valami tévedés?... beugrató ügynök?... kém?... rendőrség?... kalandornő?... — cikkáztak a feltevések az agyamban. De aztán, egészen megbredve, kíváncsivá váltam és most már magyarul folytattam a beszélgetést.

— Mivel szolgálhatok?

— En egy budapesti leány vagyok ismételte az előbbi hang a rossz kiejtéssel, amely a magyarul már-már felejtők sajátja.

— Nagyon kedves és fölötté megható — vágtam rá kissé bosszusan és kutattam a multban, ismerem-e ezt a hangot, ezt a beszédmodort. De nem találtam emlékezetemben első almom megzavarójának hangjához hasonlatosat.

— Bocsánatot kérek, hogy zavartam — folytatta az idegen hölgy, én félig tévedésből hívtam fel, de nem egészen.

Türelmetlen kezdtem lenni.

— Kérem, mondja meg, ismerjük mi egymást?

— Nem ismerjük.

— Hát akkor minak beszélgetek szíven-

rektől, de én csak nem hagytam magam, mar több mint egy fél órája formálok a számokat, amíg végre az ur magyarul szólalt meg a telefonban... Most már boldog vagyok; csak azt tessek megmondani még, hogy kicsoda az ur...

Amíg beszélt, többször rémlett fel bennem a gondolat, hogy csak beugrató ügynök lehet, aki valamilyen magatartást akar kiváltani belőlem budapesti minőségével. De annyi őszinteség és meghatottság csendült ki hangjából, hogy kezdtem komolyan venni éjszakai álomzavarómat, ha nem is tudtam még egészen hiszni neki... Röviden telefonba mondtam tehát, hogy ki vagyok, mi vagyok s hogy a sorsa, mint minden magyar emberé, érdekel.

— Tehát nem tetszik haragudni, hogy zavartam?

— Egyáltalában nem.

Ez felbátorította és mesélni kezdte, hogy szülei ardeali származásúak voltak s azért jöttek el a háború után először csak Ardealba, majd ide Bucurestibe. Ő azonban budapesti születésű s azért nevezte budapesti leánynak magát.

Most már engem is kíváncsivá tett az ügy: valóban regényes és szomorú esettel állok-e szemben, vagy pedig gonosz véletlenek, fiatalos huncutságok, alantas szándékok üzik játékukat velem. Kérdezgetni kezdtem s telefon-ismerősöm kertelés és ellentmondások nélkül válaszolt. Megmondotta az életkorát, — összevissza tizenkilenc esztendő, — boldogult édesapja becsületes polgári foglalkozását s azt is, hogy ő most milyen nagy ur házban szobalány. Jó emberek a bojérok, szeretettel bánnak vele, nem panaszkodhatik... Először meg akarta mondani a gazdája pontos címét és telefonszámát is, hogy alkalomadtán én is felhívhasam őt, de aztán, talán

AKTUÁLIS KÖNYV!

A napfürdőzés és a napfény gyógyhatása

Akarja életét meghosszabbítani?

Akar ön valóban egészséges lenni?

Ha igen, úgy napfürdőzzön, de helyesen!

Vásárolja meg:

Bucsányi Gyula dr
egészségügyi tanácsos most
megjelent nagyszerű művét.
Ara csak 95 lei.

Kapható a Magyar Lapok könyvosztályában

Ezerhatszáz éve halt meg Nagy Konstantin, az első keresztény császár

Bizánc csodálatos művészete, amelynek kezdetei az okkeresztény művészet fejlődésével esnek egybe, — átsugárzik lepergett évszázadok porán. Nagy Konstantin Romából indult el, hogy szörnyű keresztényüldözések után megteremtse a keresztény kultúrát és művészetet Keleten is és Bizánc romáin felépítse az „Új Romát” — Konstantinápolyt. Altitól egy évvel rövidebb idő alatt épült fel a csodaváros és 331 május 11-én avatta fel Nagy Konstantin. A gyermekkorát elő keresztény művészet fejlődésére a legnagyobb hatással volt hosszú időn át ez a bizánci művészet, amely eljutott Nyugatra s az Ibériai félszigeten és Itáliában is érezte hatását. Spanyolországban a morok művészetével keveredett s a legremekőbb alkotásokat hozta létre, — amelyek közül csodálatosan szép palotákat, klastromokat, templomokat kimélt meg az idő: hogy elpusztítsa a XX. század keresztényüldöző polgárháborúja.

Nagy Konstantin, az első keresztény császár háborúk és üldözések között nőtt fel. Dioclecián császár udvarában tartózkodott egy ideig s tanúja lehetett azoknak a szörnyű keresztényüldözéseknek, amelyekkel a pogány

HIREK

Központi szerkesztőség, kiadóhivatal
és előfizetés teljesítési helye

Oradea, Strada Regele Carol II. 3.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Hétlétre: Egész évre 600, félévre 300
negyedévre 210, egy hónapra 70 lej.
Magyarországon: Egész évre 90 P, félévre 45 P, negyedévre 15 P.
Egyes szám ára 20 fillér, vasárnap és ünnepek 24 fillér.

Postatakarékpénztári csekk számlánk száma: 80.037.

Telefon: 27.

Felölsszerkesztő: **PERÉDI GYÖRGY**

Cluj-i szerkesztő: **dr. Sulyok István**

Cluj, Piata Unirii 13.

Sziratokat nem örvünk meg és nem adunk vissza.
Csakis választékos magánlevelekre válaszolunk.

Brüning, volt német kancellár tanár lett az oxfordi egyetemen. Londonból jelentik: Brüninget az oxfordi Queen College számfeletti tanárává választották. A volt német birodalmi kancellárt megbízták az elméleti politika előadásával. Brüning most az amerikai Harvard-egyetemen tart előadást.

TITULESCU NÁSZNAGYI SZEREFELÉRE JUNIUS VÉGÉN HAZAJÖN. *Bucuresti.* Saját tud. Titulescu junius végén Bucurestibe jön, hogy násznagya legyen Tabacovici Simone kisasszonynak. Tabacovici CFR igazgató-sági tanácselnök leányának, akit egy testőr-tiszt most jegyzett el. A lakodalom július elején lesz. Titulescu néhány nappal hamarabb érkezik.

Angolelleses tüntetésre használják fel az arabok a próféta születése évfordulójának ünnepeit. Jeruzsálemből jelentik: Palesztina arab községe minden eddiginél fényesebb módon akarja megünnepelni Mohamed próféta születésének szombati évfordulóját. Az arab lakosság ezzel is tüntetni akar az angolok ellen. Az arab város negyedeket mindenütt felbőgőzték és feldíszítették. A külföldi arab uralkodók és az arab vezérek képeivel díszítették fel az üzletek kirakatait. Az angolelleses érzelmeikről ismert arab vezérek fényképeit látni mindenfelé. Szombaton az arab városokban díszfelvonulások lesznek és cети tüzijátékokat rendeznek.

ÜNNEPÉLYES GYÁSZPOMPA A „HINDENBURG” ÁLDOZATAINAK VÉGTISZTESÉGÉN. *Hamburgból jelentik:* A kuxhaveni kikötőben pénteken folyt le ünnepélyes gyászpompával a „Hindenburg” léghajó német áldozatainak végtisztességadása. A gyászszertartáson Hitler birodalmi vezér és kancellár is képviseltette magát. A ravatalokra a világ minden részéből tömegesen érkeztek koszorúk és virágcsokrok. A gyászünnepek végeztével az egyes koporsókat külön vasuti kocskocskában szállították el az elhunytak szülővárosába.

Visszaérkezett Tokióba a tengeriaró japán repülő. Tokióból jelentik: Az „Isteni Szél” pénteken este visszaérkezett Tokióba. A rossz idő és zuhogó eső ellenére százezrekre menő tömeg fogadta a két neves japán repülő, akik az utolsó szakaszt Formozától Tokióig nagy viharban tették meg.

Ha melege van, lehűti?

Ha fáradt, felüdíti?

Dreher-Haagenmacher sör!

Rablókaland Braşovban. Saját tud. A Cenk alatti városban ismét feléledt a betyárvilág. Az elmúlt éjszaka Kato Cézár rovtöltött bűnöző, a központi állomás közelében rátámadt Sándor Károly hazafelétartó kereskedőre és revolvert ráfogva, pénzt követelt tőle. Sándor úgy tett, mintha a felszólításnak hajlandó lenne eleget tenni, de a következő pillanatban megragadta az utonálló kezét, amelyben az revolverét szorongatta és közben segítségért kiáltott. A két férfi között elkezdett küzdelem fejlődött ki, aminek az arra haladók vetettek véget, akik a veszedelmes banditát lefegyverezték és átadták a rendőrségnek. Braşovban nagy izgalommal tárgyalták Sándor éjszakai kalandját. A letartóztatott Kato átadták az ügyvészségnek.

Az automobilizmus szenzációja

Megérkeztek a világhírű amerikai gyártmányú modern, kényelmes, oazdaságos 1937-es típusú

STUDEBAKER automobílok

Jutányos árak és kedvezményes fizetési feltételek a Studebaker világgár romániai képviselőjénél

N. B. PERRY-automobil vállalatnál, Cluj Str. Regina Maria No. 53.

Repülőgépre szállása pillanatában fogták el Varsóban a hírhedt nemzetközi valutásbört. Varsóból jelentik: A varsói repülőtéren pénteken letartóztatták Wilder Ernő magyar állampolgárt, aki több mint egymillió zloty értékű külföldi valutát akart Romániába csempészni. A menetrendszerű varsó-bucuresti repülőgép indulása előtt feltűnt a vámbizottságnak egy utas, aki izgatottan viselkedett. Megvizsgálák a bőröndjét s annak titkos rekeszeit tömve találtak külföldi valutával. Azt hiszik, hogy Wilder nemzetközi valutacsempész banda tagja és az idegen valutát Bucurestiben akarta értékesíteni.

A SEMMITŐSZÉKHEZ FELLEBBEZETT A KOMMUNISTA VÁDDAL ELITÉLT TANÁR. *Târgu-Mures.* Saját tud. Simó Géza nyug. tanárt a tg.-muresi ítélőtábla kéthónapi fogházra ítélte, mert a nála tartott házkutatás során az annakidején Oradeán megjelent „Tömegkultura” című folyóirat több példányát találták meg. Simó Géza a Semmitőszékhez fellebbezett.

Lisieuxi Kis Szent Teréz szenttéavatásának 12 éves fordulóját a josiai Kis Szent Teréz plébánia háromnapos ájtatosság után, ma, Szentháromság vasárnapján tartja meg. Reggel 8 órakor csendes mise, d. e. 10 órakor nagymise, prédikáció. Szentmise végén ereklyetisztelet és rózsaszentelés. Mindenki hozzon magával egy szál rózsát! Az ünnepségre ezután is minden Szent Terézkét tisztelőt szeretettel meghív a Plébános.

A FOGORVOSOKNAK JOGUK VAN FIÓKRENDELŐT NYITNI A VIDÉKEN. *Târgu-Mures.* Saját tud. A vidéki orvosok viszonyaira rendkívül jellemző eset történt városunkban. Dr. Láng Mór fogorvos Balauseri községben (Tárnava-Mica) rendelőt nyitott, ahol hetenként rendelt volna. Dr. Rosca Livia körorvosnő azonban a fogorvosi rendelőt a csendőrséggel bezáratta. Dr. Láng fogorvos a csendőrséggel ellen fellebbezett a tárnava-micai egészségügyi hatóságokhoz és az ott elutasított fellebbezést az egészségügyi miniszterhez továbbította. Pénteken végre megérkezett a miniszteri leirat, mely szerint a miniszter megállapította, hogy a városban működő fogorvosoknak joguk van egy vidéki fiókrendelőt is fenntartani, mert az a közönség kényelmére van és általános egészségügyi célt szolgál.

Huszonhat betöréses lopást követett el egy leány. Oradea Saját tud. Érdekes, de egyben szomorú ügyet is tárgyalt a törvénytudók második szekciójának Mitescu-Gavra-Căpitan tanácsa. A vádlottak padján ezúttal ismételtlen Hámos Erzsébet fiatal leány szerepelt, aki bűntársával együtt 26 betöréses lopás büntetése miatt vont felelősségre a bíróság. Amint a periratokból kiderült, Hámos Erzsébet megdöbbentő bünsorozatának elkövetése időn mindössze 17 éves volt, de már azelőtt is két ízben gyűlt baja az igazságügyi hatóságokkal. A megvédett leány most sem tagadt semmit, pontosan elmondta bűnös sorozatát és még csak nem is mentegette eljárását a bírák előtt. Büntársai közül csupán kettő jelent meg a tárgyaláson: Popovici Jean és Szilágyi Juliánna, akik több betörés alkalmával örködték, amíg Hámos Erzsébet a lakásban „Jolozott”. A fiatal bűnözőt közvédelemtől dr. Gerő Magda oradeai ügyvéd védte, aki rámutatott arra, hogy a fővádlott egy jobb családnak a gyermeke és így érthetetlen lelki eltévelyedése okozza, hogy ilyen bűnöket kövessen el. Kérte a teljes beismerésre való hivatkozással a legmértékesebb büntetés kiszabását. A törvénytudók a fiatal visszaeső bűnöst négyévi, Popovici Floaret két év és négyhónapi és Szilágyi Juliánna pedig két év és kéthónapi börtönbüntetésre, valamint öt-öt ezer lej mellékbüntetésre ítélte. A védelem enyhítésért fellebbezett.

VITORLÁZÓ REPÜLŐGÉPPAL 6 EZER METER MAGASSÁGBAN... *Berlinből jelentik:* Steinig német repülő a nemzetközi iskola-repülőversenyen vitorlázó gépével hater ezer méter magasságba emelkedett és ezzel új világrekordot állított fel.

Vészjel
a szervezetben

Zavaros vizelet biztos jele a húgyutak hűléses megbetegedésének. Idejében szedett Helmitol tabletták gyors gyógyulást biztosítanak és megszüntetik a fájdalmakat.

HELMITOL
TABLETTÁK
„Bayer” készítmény.

Agyongázolta a villamos a magáról megfélekezett párt. Budapestről jelentik: A nagytérenyi vasútállomás közelében pénteken este a helyi érdekű villamosvonal egy egymásba karolt párt gázolt. Mindkettő súlyosan megsebesült. A férfi a mentőkocsiban meghalt, a kislány még eddig nem tudták megállapítani. A nő, akinek állapota válságos, csak annyit tudott mondani, hogy Maroc Annának hívják és Sárvárra akart utazni. A nyomozás megállapította, hogy a fiatalok előzőleg a nagytérenyi vasuti vendéglőben mulatoztak, s a jelek szerint ittas állapotban a sínpárra feküdtek és ott elaludtak.

ÜSSZEOMLANAK A FALAK, ha nem tudjuk tető alá hozni Bätanii-Mareban épülő római katolikus kápolnánkat. Jajkiáltásként, utolsó segélykérésként fordulunk a nemesszivekhez, azokhoz, akik még adhatnak néhány lejt erre a célra. Adományaitok a cél megjelölésével közvetlenül a „Magyar Lapok” kiadóhivatala, vagy az Oficial Parochial Rom. Cat. de Rit. Latin, Baraolt (jud. Trei-seaune) címére kérjük.

Vizbe fulladt egy szivbajos diák. Braşov. Saját tud. Tragikus esemény történt a Braşov melletti Satulung község közelében. Berteanu Nalu, a bucuresti kereskedelmi akadémia növendéke több barátjával a Valco folyóban fürdött, amikor hirtelen a szívéhez kapott és eltűnt a folyó hullámai között. Társai kétségbeesetten siettek segítségére, azonban felőrai kutatás után akadtak csak rá a holttestére. A boncolás alkalmával kiderült, hogy a szerencsétlen fiatalember szívgyöngösében szervedett és ez okozta a halálos balesetet.

* Aki friss és munkaképes akar lenni és el akarja kerülni, hogy kemény legyen a szája, emésztése meg legyen zavarva, folyton fájjon a feje és a bőre tele legyen mindenféle pattanásokkal, az igyek hetenként egyszer-kétszer reggelize előtt egy pohár természetes „Ferenc József” keserűvizet. Az orvosok ajánlják.

Junius 1-ig kell beadni Oradeán a bejelentő hivatalhoz a bérlői kimutatásokat. Közöltük a városi bejelentőhivatal felhívását, melyben az összes háztulajdonosokat értesítette, akik eddig a bérlői kimutatásokat nem adták be, hogy ezeket folyó évi junius 1-ig büntetés terhe alatt adják be. Figyelmeztetjük tagjainkat és általában az összes háztulajdonosokat, hogy sürgősen szerezzék be a bérlőiktől a bérlői kimutatás kiállításához szükséges adatokat. Így szükség van a házban lakó összes bérlőknek, ezek házastársainak, gyermekeinek és az esetleg velük lakó más családtagoknak (szülőknek, testvéreknek, rokonoknak, továbbá az esetleg a bérlők lakásában lakó albérlőknek és a náluk alkalmazott nevelő, vagy háztartási személyzetnek a nevére, az előnévére, a születése helyére és születési évére. Ezeket az adatokat, valamint a háztulajdonosra s családtagjaira és alkalmazottakra vonatkozó adatokat is foglalják be a Szövetségünk által erre a célra szerkesztett nyilatkozatokhoz és adják be a bejelentő hivatalhoz 2 példányban. Egyik példányt a beadás igazolására a lebélyegzés után kérje vissza. Az oradeai Háztulajdonosok Szövetségének ügyvezető elnöksége

* Magas vérnyomásnál és vérkeringési zavaroknál reggel éhgyomorra egy kis pohár természetes „Furze József” keserűviz nagyon jól tesz, mert a beleket minden megerősítés nélkül kiűri, az emésztést előmozdítja, az anyagcserét felhívja és igen kellemes közérzetet teremt. Az orvosok ajánlják.

Ujból emelik a városi taxákat Oradeán. Ilyen címen pár nappal előbb tévesen közöltük, hogy a bérlők tűzoltótaxája 2 ezrelék, mert az valójában csak 1 ezrelék, vagyis 1000 lei évi bérösszeg után 1 lei. A kivétő bizottság azonban azt a legtöbb esetben tíz-huszososan rója ki. Az ilyen kivétési jegyzőkönyvet minden bérlő fellebbez meg. A fellebbezést tagjainknak ingyen adjuk be. Felhívjuk még azoknak a bérlőknek a figyelmét, akik az 5 százalékos taxát egészben, vagy részben befizették, hogy nyugtájukat hozzák fel irodánkba, hogy a befizetett összeget a várostól visszakövetelhesük. Az oradeai Lakásbérlők Szövetsége, Str. Rimanóczy 12.

Eljárás egy autófuvarozási vállalat lelketlen tulajdonosai ellen. Targu-Mures. Saját tud. Léb, Hirsch és Berger targumuresi autófuvarozási vállalkozók Deák János gornesti (Mures megye) illetőségű 24 éves alkalmazottja Clujról visszatérőben volt az egyik teherautón. A feleki tetőn a sofőr a felfelé haladó és mozgásban lévő gépkocsiról lezállította Deákot, hogy nézze meg, nem hullott-e le a csomagokból valami és bírja-e a rázás utat a gépkocsi áruszállítmánya? Deák olyan szerencsétlenül ugrott le a teherautóról, hogy a kerekek a szerencsétlen ember testén hosszában keresztülmentek. A leleketlen sofőr nem állott meg, hogy a szerencsétlen embert felvegye és segítségére legyen, hanem az uton hagyta a halálosan sebesült embert, akit egy személyszállító autó hozott haza Tg.-Muresre, az állami kórházba, ahol pár óra múlva meghalt. Deák Jánost a vállalat nem jelentette be a betegsegélyzőbe sem s így temetési segílyt sem kapott a szegény székely család. A vállalat ma már azt is tagadja, hogy Deák alkalmazottja volt. Az ügyészség megindította az eljárást a vállalkozók ellen.

Megtörtént Fodor Péter polgármesteri beiktatása

Lendületes, önzetlen munkát ígér Oradea új polgármestere, aki minden városi polgárnak segítő-társa kíván lenni.

Oradea. Saját tud. Szombaton déli 12 órakor ünnepélyes külsőségek között folyt le az oradeai új időközi bizottság beiktatása a polgármesteri szobában.

Vostinar János városi főjegyző felolvasta a belügyminisztérium május 15-én kelt kinevezési okmányát, majd Fodor Péter polgármester, Sangeorgescu Sofronie és Dancea Jakab alpolgármesterek, valamint Jonascu János, Stefanescu Demeter, Givulescu Virgil, Stamatopol Alfonso, Popovici Traian és Boca Mihály tanácsosok letették Bancila P. Joan vármegyei prefektus kezébe az esküt.

Az eskütétel után Bancila prefektus köszöntötte az újonnan kinevezett tanácsot. Kérte őket, hogy nagyobb lendülettel dolgozzanak és munkájuknak politikai jellege is legyen azonkívül, hogy a polgárok érdekeit szem előtt tartják. Az elkövetkezendő választásokon pedig szüksége lesz a liberális pártnak a polgári tömegekre és ezt csak akkor nyerhetik meg, ha önzetlen munkával igyekeznek a polgárság érdekeit és javát szolgálni.

Fodor Péter, az új polgármester megköszönte az üdvözlést és biztosította a megyeiönkököt, hogy belőlük nem fog hiányozni a lendület. A kormány nem volt megelégedve az eddig végzett munkával, mi azonban igyekezni fogunk az elmulasztottakat helyrehozni. Gazdasági és baráti együttműködést akarnak a város polgáraitól. Nem mulasztatom el — folytatta beszédét Fodor — hogy ez alkalommal köszönetemet fejezzem ki Mosoiu Tiberiu alminiszternek, a párt helyi vezetőjének, akinek távozását egyéves működése után, egy a többségiek, mint a kisebbségi lakosság sajnálatlalt vette tudomásul. Mi igyekezni fogunk, hogy az általa előírt uton haladjunk. Köszönetünket fejezem ki másodsorban dr. Bleda László volt polgármesternek, aki elődöm volt a polgármesteri székben és aki minden igyekezetével azon volt, hogy a város gazdasági egyensúlyát helyrehozza.

Vostinar János városi főjegyző a tisztviselői kar nevében köszöntötte az új polgármestert és biztosította bizalmukról és szorgalmas együttműködésükről, majd az alpolgármesterek és a tanács tagjainak tolmácsolta a jókívánásokat.

Fodor Péter megköszönte a szerencsekívánatokat és végül még kijelentette, hogy ő a város minden polgárának igazi megértő társa és segítője igyekszik lenni.

A beiktatás ezzel véget is ért és a bizottság átvonult a kis tanácsterembe és megtartotta első ülését, amelyet Fodor Péter polgármester nyitott meg.

Ha melege van, csak DREHER-HAGGENMACHER

sört igyon

Üdit!

Hűsit!

Minőségben vezet!

A gondatlanság áldozata. Braşov. Saját tud. Făvar Nicolae vasuti fékező 2 éves leánykája tej helyett véletlenül maroszóda oldatot ivott. A szerencsétlen gyermek borzalmas kínok között kiezendvedett.

Megrendítő öngyilkosságot követett el egy fiatal gépészmérnök. Budapestről jelentik: Az elmúlt éjszaka borzalmas öngyilkosságot történt az újpesti összekötő vasuti hídnál. Várkonyi László 35 éves gépészmérnök egy hosszabb drót egyik végét balkarjára erősítette, másik végét pedig faldobta a villamosvezetékre. A magasfeszültségű áram pillanatok alatt megölte a mérnököt, akinek teste valósággal szénné égett. A holttest sulya leszakította a villamosvezeték s a többezer volt feszültségű vezeték a hidra esett. Szerencsére ebben az órában senkise haladt át a hidon, mert különben a borzalmas öngyilkosságnak néhány véletlen áldozata is lett volna.

Junius 11-én kezdődnek az adófellebbezési tárgyalások Oradeán. Oradea. Saját tud. Az adó-kivető tárgyalások a leggyorsabb menetben folynak, tekintettel arra, hogy május 31-ig be kell fejezni az összes tárgyalásokat. A bizottságok naponként többszáz ügyet tárgyalnak le, hogy a minisztérium által előírt határidőig befejezhesék működésüket. A pénzügyigazgatóságra különben már meg is érkezett az adófellebbezési tárgyalások kitűzésére vonatkozó miniszteri rendelet. A rendelet értelmében az adófellebbezési tárgyalások junius 11-én kezdődnek meg. A fellebbezési bizottság elnöke Atanaziu törvényszéki főelnök lesz. A bizottság többi tagjait valószínűleg már a jövő héten kinevezik és az összes előkészületeket megteszik az adófellebbezési tárgyalások zavartalan megkezdése érdekében.

Hírek Careiből. Rés Lőrinc és Kaltenbacher Rudolf Foeni községbeli leányok összeverekedtek a falu egyik utcáján. A verekedés hevében Kaltenbacher kést rántott és Résnek a gyomrába döfte. A 17 éves Rés Lőrincet a carei kórházban vették ápolás alá. Életbenmaradásához nincs remény. — Urziceniben Tóth György kocsislegényt véresre verték és bicskával oldalba-szúrták régi haragosai. A csendőrség megindította a nyomozást a tettesek kézrekerítésére. — Marián Miklós carei lakos istállójából ismeretlen tettesek elloptak egy lószerszámot. A rendőrség nyomoz. — Zlovenszky Vilmosnét és egyik rokonát kertjükben összeharapdálta egy kóbor kutya. A vizsgálat megindult, hogy a kutya nem volt-e veszett. — Az őrszemes rendőr a közeli napokban elfogott egy gyanús kinézésű embert, aki a vállán hatalmas zsákot cipelt. A zsákban a rendőr különféle ruhaneműt, közöttük egy csendőrtiszt egyenruhát talált. A zsákot cipelő ember időközben eltűnt. — Jódi Károly színtársulata május 27-én kezdte meg kéthetes vendégjátékát a „Carmen Sylva” színházban.

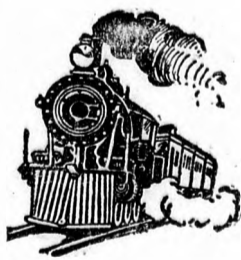
AZ ORADEAI NYOMDAI MUNKÁSOK mára hirdették kulturdelutánja, technikai akadályok folytán későbbi időpontra lett halasztva.

— A Szabadkai színtársulat vendégjátéka

Turdán. A satumarei—timisoarai Szabadkay színtársulat kéthetes vendégjátéka Turdára érkezett és a zújjáépített Vigadóban játszik zsefolt házak mellett. A kiűnő társulat operett és prózai együttese a legújabb darabokat mutatja be. A turdai színházpártoló közönségnek annyira szívéhez férközött Szabadkay társulata, hogy általános az óhaj, hogy a jövő színházi szezonra Szabadkai színtársulata Turdát is kapcsolja be programjába.

Temetések Oradeán. Milian Mátyásné sz. Tóth Ilona 40 éves korában elhunyt. Emelése vasárnap d. u. 4 órakor lesz a Dacia utca 21 sz. gyászháztól. (Erdélyi „Concordia”).

A „Magyar Lapok” társasutazása a párizsi világkiállításra

Utirány: Oradea—Budapest—Bécs—Salzburg—München—Strassburg—Párizs—Lisieux—Deauville—Párizs—Bern Locarno—Lugano—Milano—Velenca—Laibach—Budapest—Oradea.

Tartózkodási idő: Salzburg vagy München egy nap, Párizs 5 teljes nap, Milano egy nap.

Kirándulás: Versailles-be, Lisieux-be és a tengerpartra.

Indulás Oradeáról 1937 junius 30-án, visszatérés Oradeára julius 12.

Részvételi díj személyenként: 9875 lei.

Egyéni utlevél szükséges, amely junius 25-ig beküldendő. Vizumokat mi szerezzük meg.

A nagy érdeklődésre való tekintettel mielőbbi jelentkezés ajánlatos. Jelentkezéskor 2000 lei fizetendő. A fennmaradó összeg junius 25-ig fizetendő ki.

Jelentkezési hely: a „Magyar Lapok” utazási osztálya Oradea.

Sztalin és katonái

Írta: Rády Elemér

A hírhedt szovjettörök láncszemei pontosan, szinte művészién kapcsolódnak egymásba. Zinovjevől kezdve Bucharinig és Rykovig sikerült a régi forradalmi teoretikus gárdát hűvösre tenni. Azután jött Jagoda. A gyakorlati ember. Az általa létesített „speciális börtön”-ben még csak most memorizálja a nagy beszédet, amelyet majd a szovjetbíróság előtt fog elmondani, de eddigi „részletvallomásai” alapján már is megindult a tisztogatás a hadseregben. Tuchacsevszky marsallt a Volga mellé küldték, az ottani unalmas katonai kerület parancsnokának, de a moszkvai jelentések szerint a szovjet-hadsereg legendáshírű megszervezőjének ez a degradálása csak az első lépés a komolyabb büntetés felé. Jagoda készülő vallomásaiban állítólag igen gyakran fog majd Tuchacsevszky marsall neve előfordulni. A hajdan büszke szovjetvezérnek, a rettegett GPU-cárnak, akit ma csak „rabszolgatartó”-nak becézgetnek a hivatalos Moszkvában, a nagy pöre így hajlik át a szovjetbörtönök mélyebb térénumába: a hadseregbe. Jagoda a szovjet „polgári karhatalom” vezére hűvösön ül. Putna tábornok, az „orosz hadsereg leghatékonyabb tisztje”, — ahogy nevezték — szinte élve rothadt meg a szovjetbörtönök mélyén. De az ő kivégzése csak epizód volt, a Jagoda-ügy csak átmenet — a tervszerű, szisztematikus hadseregtisztítás, most kezdődött el Tuchacsevszky áthelyezésével és számos más tiszt és hadvezér felváltásával.

Igy hullanak a porba a nagy szovjetnevek, így semmisülnek meg azok, akikből a nyelgc polgári szalonbolsevizmus Európában legendás hőseket alkotott. A terrorizmus örök törvényei szerint, akik véres kegyetlenséggel ezakat és ezeket pusztítottak el, maguk sem lehetnek kivételek. A terrorizmus önmagát falja fel.

A nagy hadsereg-tisztogatás hírei az orosz lapokban is igazolást nyernek. Igaz, eldugva, szinte az apróhirdetések között találunk egy-egy szürkének látszó híradást a hadvezérek felváltásáról, áthelyezéséről. De mindez nem változtat a lényegen. Az orosz polgár ép úgy megtanulta olvasni a szovjet-sajtót, mint az európai szovjetkutató. A nagy események, tragikus küzdelmek, amelyek a világbirodalmat megrázzák, nem a vezércikkben, nem is az első oldalakon kapnak helyet, hanem gondosan elrejtve a szürke napihírek között.

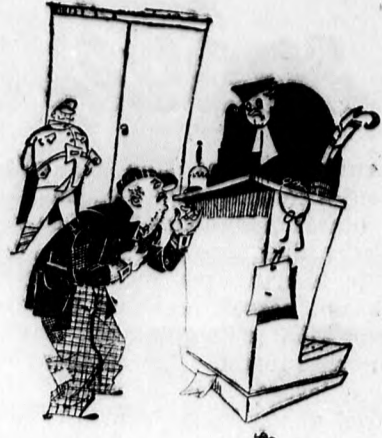
Ezek a szürke kis hírek mondják el, hogy a vörös hadseregbe újra bevezették a népbiztos intézményt, az egyes csapatokat a régi, bevált recept szerint átszítették a politikai megbízottak hálózatával s a kétmillió hadsereg fölött most ismét a kémek, árulók és besúgók undorító kis csoportja lett urrá. A tiszt uralomtól való félelem hiszterikusan védekezésre kényszeríti Sztalint s ezért a legmagasabb katonai méltóságokba új embereket neveztek ki, s azt áthelyezésekkel igyekeznek a kísértő rémtől megszabadulni.

A hosszú kinevezési listáknak mégis van egy igen pikáns érdekességük. A világ azt hitte, hogy a szovjetállamban mindenková új emberek kerültek, a hatalmas orosz átszervezés húsz esztendő alatt minden vezető helyre azokat állította, akik ennek az új rendszernek a nevelői, akik már az új orosz kollektív ember-típust jelentik. Nos, a helyzet másként áll. A hadseregben például minden fontos helyen a régi cári tisztiek állottak s most az átszervezés alkalmával is ismét csak régi tisztiek kerültek, egyszerűen azért, mert nincs más kiművelt, gyakorlati és elméleti tudással rendelkező katonai emberanyag a hatalmas szovjethadsereg vezetésére.

Milyen ironiája a sorsnak, hogy mikor minden összedől a hatalmas orosz birodalom-

ban, nem maradt semmi sem változatlanul, vérözön, szenvedés, betegség, ragály, halál, terror és éhínség megtizedelte a lakosságot, a világforradalom szolgálatába állított ezredek, dandárok és hadtestek élén még ma is azok a magasrangú tisztiek állanak, akik egykor, fiatal hadnagy korukban a cárra esküdtek fel. Az a hadsereg, amely hivatva van a világ legfantasztikusabb hatalmi ábrándját alátámasztani s a fegyveres nyomatékot megadni a politikai dialektikának — a cári tisztjeiből él. És milyen ironia, hogy a szovjet hatalmasságok erre a hadseregre támaszkodnak, de ugyanakkor ennek a hadseregnek e tisztjeitől félnék. Most politikai biztosokat állítanak e cári tisztiek mögé, az évek alatt kialakult baráti csoportokat szétrázzák a birodalom négy tájára. De mindez csak kísérlet: a jövő kérdése, hogy Sztalin megbízottai győzik-e meg a konok cári tiszteket a bolsevizmus igazáról, vagy a cári tisztjei rántják-e magukhoz a megbízottakat...

Sztalin nyugtalan éjszakáin is bizonyonyal erről a kérdéssről elmélkedik most. Tuchacsevszky marsallt, a szovjet legragyogóbb katonatisztjét, a fiatal tiszték hálványát, aki két-három év előtt Párizsban és Londonban Litvinovnál is eredményesebben készítette elő az orosz birodalom és a nyugati hatalmak kiegyezését, elcsapta Sztalin a vezérkari főnökségből s elkezdte a tisztogatást a hadseregben. De kérdés, hogy az új, spiclikkel átszótt hadsereg megbízhatóbb lesz-e. A tényleges vezetők végeredményben ugyanazok maradnak s ha a tulbuzgó ágensek és besúgók egy-egy régi tisztet börtönbe vettettek is, az egész garnitúrát, amely a kemény cári kiképzés neveltje, amely fogait összeszorítva tud egy célért küzdeni — nem lehet fölváltani. Egyszerűen azért, mert a szovjet nem termel vezető garnitúrát sehol sem. Gide sokat idézett könyvében ír a szovjetember gögös butaságáról. Mesteri portrét rajzol erről az új emberről, amely hűtlen lett a marxi dialektikához és a nyárspolgárság egy undorító fajtát tenyésztette ki. Sztalin most

A bíró:
— Miért tört be pont egy patkába?
A vádlott:
— Borzasztó fejfájásom volt, bíró ur és egy Aspirint akartam bevenni.

kénytelen rádöbenni, hogy ezzel a nyárspolggárral nem tudja beteges hatalmi vágyait kielégíteni. A forradalmi régi garnitúrát gyűlöli, mert ez a hibrid, nyugtalan zsidó réteg lenézi benne a grósz parasztot. Tragikomikus, hogy most kénytelen arra a rétegre támaszkodni, amely ottmaradt, mint élő anachronizmus a cári Oroszországból és — kénytelen a cári katonáinak a fegyvereiben bízni.

Vajjon milyen vágyak, milyen remények égnék ezeknek a talpig katonáknak a lelkében? Vajjon szívós kitartással, lassú munkával miért dolgozik az a sok cári katonatiszt Sztalin parancsára? Sokat beszélnek és írnak arról, hogy Moszkvában az az irányzat kezd feltörni, amely szakít a világforradalmi álmokkal s Sztalin az önmagába visszavonuló Oroszországot hirdeti. Mindez hipotézis, a tények ellentmondanak egymásnak s az orosz kibontakozás utját sok minden árnyékolja. De az orosz cári tisztiek talán mégis erre a kibontakozásra várnak s összeszorított fogakkal tűrik a szenvedést, a spicli-rendszert és a megaláztatásokat, mert tudják, hogy ennek a kibontakozásnak el kell jönnie és akkor ismét szükség lesz rájuk. — És talán ezt érzi Sztalin is, amikor most lázasan „tisztogat”-ja hadseregét.

Mihály László:

Tavaszi a Monte Palatino-n

— A „Magyar Lapok” római levelezőjétől. —

Csak a mi naptárunk szerint tavasz, inkább már nyárba fordult ez a gyönyörű és csodálatos itáliai kikelet, amely a fákon kipiritotta a cseresznyét, s megérlelte a lombardi síkságon a fára futtatott szőlő fürtjeit. Itt a Monte Palatino, ahol piráták, sűrű olivák, pálmák és illatozó babér zöldje fog körül, már régen elvirult a borostyán, az áprilisban kihajtott rózsák is fonyadoznak, csak a hátam mögöl, ahonnan a szökőkút vizének lágy csobogása hallik, bólogat néhány elkésett rózsabimbó, s égőpirosan gömbölyödik ki a zöld lombok közül a narancsok termése.

Lenn a Forum Romanum... A mult... A holt márványdarabok között rubintszerű gyökök surannak el az izzó napon... De Róma nemcsak a mult! A Colosseum mellett elkanyarodó fényes Via dell'Imperio, amelyet Mussolini vasakarata teremtett meg zegzugos, sötét utcák helyén, autók száguldának tova, s pezseg az alkotó, friss, modern élet. Néhány nappal ezelőtt itt zajlott le a legújabb kor ragyogó és káprázatos történeti parádéja: az új imperium romanum ünnepe. A külföldi sajtó páholvából mint egyetlen magyar újságíró néztem végig, amint hatvan-ezer ember, ezredek és fasiszta légiók, ágyuk és harciokcsik dübörögtek a Via dell'Impero-n.

Dante nagy álma — amint ezt a Giovi-

nezza, a fasiszta himnusz is zengi újja lázsal — kétszáz év után végre valóra vált. Eljött a „Can Grande”, a vezér... S Itália nem „szolga többé, nem a fájdalom tanyája, hanem a világ urnője”. Az 1870 szeptember 20-án a Porta Pia-n az „örök városba” behatolt piemonti csapatok Itáliának formális egységét teremtették csupán meg, az igazi egységet, hatalmat és tekintélyt Mussolini hozta. Az ő lángeszű és vasakaratu vezetésével a fasiszta legyűrte Itáliában a nemzetrontó és istentelen erőket, megkötötte a hékét, megteremtette az egységet Krisztus Egyházával. A pápaság, a világkatolicizmus Rómája és az új imperium Rómája között nincs ellentét.

Világnézetek vívják a harcukat: a lélek vagy az anyag, a kultúra vagy a terror, Róma, vagy Moszkva... Itt csak kettő közül lehet választani!

Róma, amely az igaz hitet és a művelődést adta Európának, az emberiségnek, tovább él, munkálódik. Nemcsak a világ műzeuma, nemcsak a művészek ihletője, hanem eleven lelkiismeret és mindig friss erőforrás. Ezt éreztem én a Monte Palatino, ahol talán valamikor, a messzi századokban nálam nagyobb magyarok álltak...

Pentecoste állt az olasz naptárban, nálunk pedig piros Pünkösödöt írtak... (Róma, 1937. május 16.)

A százeves fényképezés

Utazunk s valami szép táj villan elénk: hamar elő a fényképezőgéppel, meg kell örökíteni az utazás hangulatos, szép emlékét. Ott-hon a baba tipeg, vagy vidáman játszogat, — kapjuk le hamar, évek múlva milyen boldog mosolygással nézzük majd ezt a régi képet. A fiatal pár kijött a templomból: első útja a fényképezéshez vezet. Amerikában lezuhan és porráig a levegő óriás léghajója, — szemléltető erővel a kép hozza elénk a katasztrófát, aminthogy hű tükre minden világeseménynek. A művészlelkű fotografus lerögzít egy virágos ágat és benne érezzük a tavaszt, lefényképez egy magyar parasztot és megérezzük a kép mögött a nép lelkét.

A fénykép, a fényképezés sokféle változával, gazdag lehetőségeivel hozzátartozik az életünkhöz, a modern ember életéhez. Azt mondják — a multat visszahozni nem lehet. A fénykép megteszi ezt a csodát. A meglett ember elnézi magát, milyen volt, mint kis gyermek, látja a régi házat, amelyben felnőtt, a virágos parkot, amelyben játszott, a tájakat, amelyeket beutazott. Az érettségi tabló megörökíti az életbelépés nagy pillanatában, az esküvői kép a családalapítás küszöbén. És meghatottan elnézgethet régi képeket, ittmaradt és hűséges emlékeit azoknak, akiket az életben már nem láthat...

A fényképezés most százesztendő.

A technika korszakának talán első előfutárja volt, az egyszerű és kezdetben titokzatosan ható fényképező masina az első, hogy aztán végtelen sorban következtek a technika többi nagy vívmánya: dübörgő és csodálatos gépek, az ipari technika fantasztikus vívmányai, az óceánokat büszkén szelő hajóóriások, a levegőt meghódító repülőgépek, bőgve rohanó autók, a fényképezésből kisarjadó film, telefon, beszélőgép, képtáviró, rádió — és ki tudja, mi minden jön még...

Alig van olyan találmány, amely-ségbevonhatatlan bizonyossággal megállapíthatjuk, hogy kinek a nevéhez fűződik a feltalálás dicsősége. Sőt vannak találmányok, amelyek körül egész irodalom fejlődött ki, de a nagy polémia sem tudta eldönteni a vitát. A fényképezésre is áll ez a meghatározás — itt is parcellázni kell a dicsőséget, mert bár a fényképezés hivatalos körei Daguerre fellépésétől és a képek fixozásának feltalálásától számítják a fényképezés megszületését, tagadhatatlan, hogy már Daguerre előtt is voltak a fényképezésnek jelentős, értékes kísérletezői és úttörői. Elsősorban Niepce, akinek útmutatása nélkül Daguerre talán sohasem jutott volna el a daguerreotyp-ig. Am még Niepce előtt is voltak érdekes kísérletek, amelyek tisztázták a fényérzékenység és a sötétkamra lenyegét. — csak éppen a gyakorlati alkalmazásukkal maradtak adósak. Hiszen például Leonardo da Vinci feljegyzéseiben a következő érdekes megállapítást találjuk: „Ha megvilágított tárgyak képi kis lyukon keresztül hatolnak be a szobába, akkor ezeket a képeket a szoba belsejében egy darab fehér papírra felfoghatjuk s akkor a papíron minden tárgyat igazi alakjában és színeiben figyelhetünk meg.” Ezt a megállapítást a fényképezés kutatói sokáig Giambattista Porta nápolyi tudósnak tulajdonították, míg aztán kiderül, hogy Giambattista Porta — Leonardo da Vinci után élt s ilyenformán da Vinci régi megállapítását terjesztette.

Érdekes kísérletek is vannak a messzi múltban. J. H. Schulze német orvos 1727-ben kréta és ezüstnitrát keverékével kísérletezett. A keverékkel megtöltött egy üveget, azután papírból betűket vágott ki, amelyeket az üveg oldalára ragasztott s az üveget kifelte a napra. Bizonyos idő múlva levette a papírt, — a betűk azonban továbbra is ottmaradtak az üveg oldalán s csak akkor tűntek el, amikor az üveg tartalmát összerázta. Az angol Thomas Wedgwood üveglemezekre készített rajzokról papírra és

bőrrre jó másolatokat csinált, csak éppen fixozni nem sikerült az átmásolt képeket. A francia Joseph Nicéphore Niepce-nek már erre irányult minden igyekezete, munkásságának egyik nagy eredménye a heliogravür feltalálása volt, a teljes dicsőség azonban mégsem a nevéhez, hanem Jacques Mandé Daguerre kísérleteihez fűződik, aki a dioráma megteremtője, ismert festő és keresett díszlettervező volt Párizsban, amikor kedvet kapott a fényképezési kísérletekhez. 1822-ben kezdte meg a kísérleteit, egyidőben érintkezést keresett Niepce-szel, akivel szeretett volna együtt dolgozni, ámde Niepce elzárkózott Daguerre közeledése elől. 1833-ban azonban Niepce meghalt s most már Daguerre a Niepce értékes munkássága eredményeivel folytatta tovább kísérleteit: 1835-ben feltalálta a latens képet, amelyet higanygőzök segítségével hívott elő. 1837-ben pedig felismerte a főzósónak azt a tulajdonságát, hogy fixozni lehet vele az ezüstsót s ezzel a mai értelemben vett fényképezés alapját vette meg: megszületett a daguerreotypia.

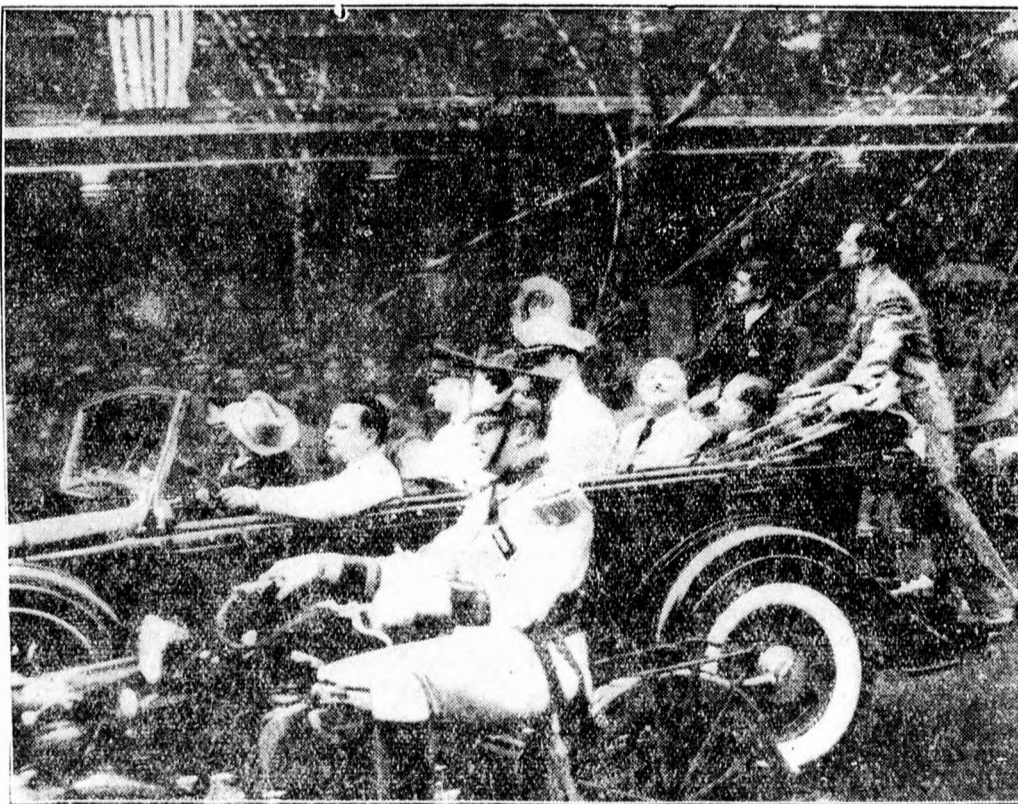
A hivatalos adatok ezt könyvelik el fényképezés története egyik legjelentősebb dátumának, — a centenárium is ennek a dátumnak fontosságát erősíti meg, emellett azonban nem szabad megfeledkezni például az objektívek tökéletesítéséről, amely ugyancsak fontos és jelentős a fényképezés kialakulása és fejlődése szempontjából. És különösen fontos ez magyar szempontból, mert itt már magyar vonatkozás is kapcsolódik a fényképezés történetébe, a német Steinhel és Dallmayer mellett a magyar származású Petzval József neve, akit úgy tartanak nyilván, mint az első, tökéletes arcképlencse megkonstruálóját.

Daguerre-el egyidővel, előtte meg utána mások is folytattak kísérleteket és közeljártak a megoldáshoz: az angol William Henry Fox Talbot, akinek nevéhez fűződik a The Pencil of Nature című, az első fényképekkel illusztrált szakmunka írása s a francia Hyppolite Bayard, minden kísérlet közül azonban a daguerreotypia bizonyult a leghasználhatóbbnak és a legnépszerűbbnek. Népszerű volt? Az emlékek, amik fennmaradtak a fényképezés örökből, mást bizonyítanak. Mint minden újításnak, a fényképezésnek is az első időben

gúny jutott osztályrészéül. A furcsa masinát, amely titokzatosan meredt az emberekre, kigúnyolták és igyekeztek nevetségessé tenni. És ebben a főrekvésben nemcsak az újításokkal szemben szokásszerűen megnyilatkozó idegenkedés volt, hanem kenyéririgység is. Abban az időben festők, rajzolóok jelentős keresetforrása a portretizálás volt, — a daguerreotypia megjelenése után riadtan bújtak össze, mi lesz ezután, amikor az ördögös masina percek alatt lerögzíti az emberek képmását? Összefogtak és irtóhadjáratot hirdettek a veszedelmes konkurens ellen s ebben a hadjáratban a prímét Honoré Daumier, a nagy karrikaturista fújta, aki gyilkos rajzokban figurázta ki a fényképezetet.

Annyit sikerült elérni, hogy az emberek eleinte félve ültek le a fényképezőmasina elé, még inkább megriadtak, amikor a fényképező nagy lendülettel fekete leplet kerített a feje fölé, — de aztán ámulva szemlélték, hogy a furcsa gép milyen élethűen rögzítette le arcukat, alakjukat. Csodálkoztak és vitték tovább a rejtelmes gép csodálatos erejének híret. A fényképezés egyre több hívet hódított s ebben rendkívüli része volt egy furcsaéletű francia embernek, Félix Tournachon-nak, aki orvos volt Lyonban, majd felkerült Párizsba, ahol öt év alatt vagy hét-nyolcféle foglalkozást próbált végig. Volt karrikaturista és regényíró, mechanikus és katona, vállalkozó és léggömbrepülő, újságíró és kereskedő, hogy végül a fényképezésnél állapodjék meg. Nadar néven létesített fényképezési műtermet s ettől kezdve mindenki csak ezen a néven ismerte. Felix Tournachon jó érzékkel ráeszmélt arra, hogy új foglalkozásában akkor arathat sikert, ha Párizs hírességeit megnyeri. És egymásután fényképezte le a híres színésznőket, írókat és megcsinálta a bravurt: léggömbbel felrepült Párizs fölé és 520 méter magasságból készített feivételeket a francia fővárosról.

Daumier gyilkos gúnyja Felix Tournachont sem kímélte meg. Amikor a léggömb felvételeit csinálta, Daumier kikarikázta a léggömbből fotografáló „Nadar” s a kép aláírása a következő volt: „Nadar a művészet magasságába emeli a fényképezést.” Daumier rajzában ez még gúny volt, de az elkövetkezendő évtizedek során a gúnyos megállapítás egyre közeledett a valósághoz. A fényképezésben — amely eleinte az egyszerű portretizálásra törekedett — mind erőteljesebb törekvés volt észlelhető a művészet felé, beállításban, vonalvezetésben újszerű és meglepő képek születtek. A

A fényképezés száz év alatt — mint fenti cikkünkben részletesen megírjuk, — óriási fejlődés ment át. A kezdetleges, állványos fotografáló masinát felváltotta a könnyen hordozható, kicsi, pillanatképeket felvevő gép, majd a kicsi filmfelvevő gép, amelyet nemcsak a filmoperatőrök, de a fotóriporterek is használnak. Képünk élénken szemlélteti, hogy lehet gyorsan, szép és jó fényképeket felvenni. Ez a képünk Buenos Airesben, Roosevelt amerikai köztársasági elnök ünnepies fogadtatásáról készült kitűnő felvétel.

nagy harcban, ami a festők, rajzolók és a fényképezés között dúlt, a fényképezés lelkes pártfogóját Victor Hugóban, aki az első időtől kezdve megértő barátja lett az újdonságnak, később pedig amikor III. Napoleon száműzte és hosszú időre Jerseyben telepedett le, a fiával Charles Victor Hugóval fényképezési műtermet létesített, amely éveken keresztül az írásnál jobban biztosította a nagy író megélhetését.

A fényképezés őshazája

Franciaország volt, de csakhamar terjedt mindenütt Európában, sőt túl a tengeren is. Ez a fejlődés különös lendületet vett, amikor feltalálták a filmet, ami leegyszerűsítette, megkönnyítette a fotografálást. A filmnek, mint fotografálási anyagnak bevonulása különösen az amatőr-fotografálás szempontjából bizonyult rendkívüli jelentőségűnek. Az üveglemez kezelése kényesebb és komplikáltabb volt, a „filmpack” és a „rollfilm” praktikussága, egyszerű kezelhetősége nagymértékben hozzájárult ahhoz, hogy a fényképezés a legszélesebb rétegekben elterjedjen.

Száz esztendő alatt naggyá nőtt a fényképezés. Technikában tökéletesedett, — ezen a téren fejlődést már csak a természetes színekben való fotografálás ígér — jelentőségben pedig olyan magasságokba emelkedett, amelyenről fellalálói sohasem álmodhattak. Több mint egyszerű szórakozás, gondülő passzió, játékos időtöltés. A tudomány minden ágazatában hallatlanul sokat köszönhet a fényképezésnek, nem is beszélve a fényképezésnek arról a jelentőségéről, hogy az idők múlása megbecsülhetetlen értékű dokumentumokká avatja a régi fényképeket. Eppen így rendkívüli jelentőségűvé emelkedett a fényképriportázs és óriási fejlődést mutat a művészi fényképezés.

Művészi fényképezés.

A fényképezésnek ez az az ágazata, amely körül legtöbbször fellobban a vita. Az egyik párt hallani sem akar a művészettről, az a fegyverük, hogy a fényképet a gép objektívje rögzíti le, engedelmesebb technikai eszköz az ember kezében, itt tehát nem lehet művészettről beszélni. Ugyanakkor azonban a másik párt is felvonulhatja érveit, amelyekkel erősíti, hogy igenis lehet fényképezőművészettről beszélni. Lehet, mert szerintük a fényképezőgép s a film, amire fotografálnak, ugyanolyan szerepet töltenek be, mint a festőnél az ecset, a festék és a vászon. Csak anyag. — semmi több, önmagában véve jelentéktelen s csak akkor telik meg tartalommal, amikor a művész fantáziája megtölti. És erősítik: a szép fényképhez is művészi fantázia kell, a téma megérzése, meglátása és formabontása, a vonalvezetés a folthatás és a vonalak szépségének kidomborítása. És mindez sokszor a pillanat ezredrésze alatt, gyors és megfellebbezhetetlen lerögzítéssel, amelyen azután már nem lehet változtatni s nem lehet javítani, mint ahogy a festő javít és tökéletesít sokszor heteken keresztül a munkáján.

Ez a másik párt véleménye s ha végignézzük a modern fényképezést meglátásban és kivételben egyformán megkapó megnyilatkozásait, el kell ismerni, hogy ennek a pártnak álláspontjában valóban sok igazság van. A fényképezés száz esztendő alatt megteremtette a maga művészi birodalmát s kitermelte a maga művészeit.

Nagy és érdekes az út a daguerreotyptól a modern fényképig... P. L.

Minden cukorbetegnek fontos!

A cukorbeteg korszta

Gazdag menü- és konyhareceptgyűjtemények.

Írta Dr. Horvai Lajos orvos.

II. kiadás. Ara 95 lei.

Kapható könyvostályunknál.

**A PATTANÁSOK megtévesztik...
ne hanyagolja el őket!**

Mihelyt megjelent az első, alkalmazza azonnal ezt a nagyszerű gyógyszert: Cadum-kenőcsöt. Hamarosan el fognak tűnni. Rovarsípések, karcolások, könnyű égési sebek, vöröses és irritált arcok? Cadum-kenőcs nélkülözhetetlen. Nem szabad hiányoznia egyetlen házból sem. Dezinficiál, megszünteti a viszketegséget, lelohasztja a daganatokat, siettet a seb hegedését. A Cadum-kenőcs a kiütések számtalan esetét gyógyította meg.

Kérjen csakis valódi Cadum-kenőcsöt!

Világpolitikai arcélek

Schuschnigg kancellár

Írta: Csizsár Béla

Ausztria rokonszenves, fiatal kancellárja ebben az évben ünnepelte ötödik évfordulóját annak, hogy első ízben vállalt miniszteri tisztséget. Mint kancellár, harmadik éve tölti be felelősségteljes tisztségét. Kormányzása alatt Ausztria a békés légkör és a nyugodt munka országává lett, külpolitikai pozíciója jelentősen megnövekedett. A köztársaság élnöke, úgy látszik, jól választott, mikor Dollfuss halála után vele töltötte be az elrúvult kormányelnöki székét.

Pedig Kurt von Schuschnigg abban az időben még meglehetősen homo novus volt, még a magasabb körökben is. Tudták róla, hogy kiváló jogász és egyénisége megfelelő a szükséges megbékélés és az erély politikájának megvalósítására. Hangok emelkedtek ugyan, hogy még nagyon fiatal ember, kevés tapasztalattal nem rendelkezik az állam vezetéséhez. Schuschnigg valóban fiatal, egészen fiatal ember volt, még a politikában is. 1897. december 14-én született a most már olasz kézen lévő Rivában, a Garda-tó mellett. Ma mindössze még negyvenesztendő, mikor tehát kormányelnök lett, alig volt harminchét esztendő. Régi nemesi családból származik, apja katonatiszt volt, tábornok, eredetileg fiát is katonának szánta. A szülők mélyes híve katolikusok, fiukat is féltő gondtal, mélyes hittel jó katolikusnak nevelik. Kurt Innsbruckban végzi iskoláit, ugyanott jár a kereskedelmi főiskolára is. Nagy vonalozom viszi a jogi tudományok felé, később beiratkozik a jogra is.

Végül célja az ügyvédi pályára, ezt azonban soha sem valósíthatja meg, mert mielőtt tanulmányait befejezné az egyetemen, kitör a világháború s néhány hónap múlva Schuschnigg is bevonul, önként, mint későbbi barátja és kancellárelődje, Dollfuss Engelbert. Az olasz harctérre kerül, több véres és borzalmas csatában vesz részt, hősi tetteiről legendák keringenek, számos kitüntetést kap. Egy alkalommal azonban, az iszonyó nagy támadáskor az olaszok fogságába kerül. Schuschniggot messze Dél-Olaszországba viszik, hosszú hónapokon keresztül éli a hadifoglyok gyötrelmes életét, míg végre megköltik a fegyverszünetet s a hadifoglyok visszatérhetnek hazájukba. 1919. szeptemberében ő is Ausztria földjére lép, de már nem mehet többé vissza Rivába. A szülőváros olasz uralom alá jutott.

Ausztriában bekövetkezik a nagy összeomlás. A császárság megbukott, a marxisták diktálnak Bécsben és az egész országban. A fiatal Schuschnigg nem a lemondás és a visszahúzódás embere. Már egyetemi hallgató korában is élénk szerepet vállalt a studentek egyesületi életében, több ifjúsági csoport vezére, a szervezés és az agilis munka mindig jó oldalai közé tartozott. Visszatérte után nem sokkal már tagja lett a katolikus népszövetség tiroli vezérkarának. „A vörös metely ellen — hir-

deli Tiroiban a népszövetség gyűlésein — Ausztria becsületes népének fel kell venni mindenütt a harcot. Elutasítjuk a belenyugvás és a csüggedés elméletét, ha harc kell, hát legyen harc!” Fáradhatatlan szervező, a tartományban sűrűn látni jellegzetes arcát, kedves, fiatalos vonásait, rövidesen több társával létrehozza a Tiroli Heimatdienst szervezetét, melybe a tartomány hazafias elemeit egyesítik. Később ugyancsak ő alapítja meg a keresztény szociális szövetséget, az Ostmärische Sturmsharen. Közben arra is marad ideje, hogy jogi tanulmányait befejezze. Az ügyvédi gyakorlatra nem sok időt fordíthat, napjai és éjszakai szervezeti ügyei foglalják le.

Az idők ezalatt változnak. Ausztria helpolitikája mindjobban jobb felé tolik el, a keresztényszocialisták szilárdan tartják kezükben az ország kormányrudját. Az új Ausztria érlelődik. Mind nagyobb szükség van a Schuschniggokra és a Dollfussokra. 1927-ben a fiatal tiroli ügyvédet meghívják a nemzeti tanács és az igazságügyi büntető törvénykönyvszerkesztő bizottság tagjának. Kiváló jogászai képzettsége, nagy tudása csakhamar egyre nagyobb tekintélyt biztosítanak neki. 1932-ben Buresch kormányalakításakor őt bízzák meg az igazságügyi tárca vezetésével. Mikor Buresch távozik s Dollfuss kap megbízást a kabinet megalakítására, Kurt von Schuschnigg az új kormányban is megtartja tárcáját. Dollfuss felkérésére ő dolgozza ki munkatársával az új rendi állam alkotmánytervezetét. Egy év múlva Dollfuss második kabinetjében az igazságügyi tárca mellett a kultuszminiszteri tárcát is reabízzák. 1934-ben az utóbbi minisztérium vezetését bízzák gondjaira.

A nemzeti szocialista puccskísérelt után, Dollfuss utódjaként Miklas szövetségi elnök őt hívja meg kormányelnöknek. Mindenki Stahremberg kancellárságát várja, de a váratlan döntés mindenkit megnyugvással tölt el. Az új kancellár nagy eréllyel és finom, diplomáciai tapintattal fog hozzá a munkához. Egy végzetesen összekuszált helyzetet kell kibonyolítani és egy nagy feszültséggel terhes légkört kell megtisztítani. Munkája lassan bár, de komoly és tartós sikereket hoz. A nemzeti szocialista izgatás alábbhagy, a német-osztrák viszony meglepően javul, a belső helyzet megszilárdul. Schuschnigg ügyesen szereli le a szélsőségeket, rekordidőtartam alatt végez vezetőtársaival, először Feyt, majd Stahremberg tűnik el a politikai mulandóság süllyesztőjében. A különböző hazafias alakulatokból egységes szervezetet hoz létre, nagyarányú szociális és népnevelő munkába fog. Ausztria külpolitikai hitelét minden vonalon erősíti. Nagy diplomáciai sikere az 1936. júliusában létrejött német-osztrák megegyezés, mely a két német állam közt szabályozza a kapcsolatokat és megveti alapját az együttműködésnek. Rómában, Berlinben ugyanúgy, mint Budapesten, vagy Prágában a fiatal osztrák kancellár nevesült és súlyos egyéniség, akinek politikájára nyugodtan lehet építeni s aki mögött, ma még inkább, mint valaha, tömegek állanak. Bizonyos, hogy országának vágyait és kívánságait éppolyan határozottsággal és nagyszerű eréllyel fogja majd megvalósítani, mint amilyen szívósan dolgozott eddig is belső békéjén és külpolitikai erősítésén.

A gyávák filozófiája

Írta: Dr Léber János

Korunk szellemi életének legfőbb jellemzője a harc. Azok a sötét és hatalmas erők, amelyek a XVIII. század forradalmi légkörében fogantak s a XIX. század gondolkozással bélelt melegágyában nőttek fel s erősödtek meg, — ugylátszik: most indulnak végső, döntő küzdelemre az emberiség utolsó kétezerévet felépítő, kitöltő és karakterizáló kereszténység ellen. A kereszténység is, mintha csak megérezte volna a közeledő veszedelmet, csodálatos felfrissülésen, majdnem azt mondhatnánk: újjászületésen ment keresztül az elmúlt évtizedekben. Nem belső tartalmát tekintve, mert ez örök és változhatatlan; hanem abban a tekintetben, hogy mint kétezeréves történetében annyiszor, most is hámulatos érzékenységgel érezte meg a kor szükségleteit, igényeit és eszmegazdagságának kiapadhatatlan forrásából merítve, bőségesen osztja ajándékait a választóra került emberiségnek, ezeknek a szükségleteknek és igényeknek kielégítésére.

Mert választaton van az emberiség. Aki csak egy kicsit is gondolkozni tud, látja és tudja ezt. És aki csak egy kicsit is ad emberi mivoltára, egyenes és határozott jellemre, nem zárkozhatik el az állásfoglalás elől. Feltehető a legfontosabb kérdés mindenkinek: Isten mellé áll-e, vagy az istentelenség táborába tereltek? Az anyagot vállalja-e és az anyag bölcselét, minden salakjával, alacsonyrendűségével, végességével, korlátoltságával együtt; vagy a lélekben fogant szellemiséget, a maga természetesen természetfeletti életrendjével?...

„Az Antikrisztus árnyéka borul Európára”, — írta a napokban messzehangzó szövegében a keresztény bölcsélet egyik legkiválóbb képviselője. A keresztény népek határozott állásfoglalásától függ az, hogy ez az árnyék maradandó lesz-e; el tudja-e végleg homályosítani a kétezeréves keresztény kultúra fényességét, vagy pedig rövidesen elúzi Európa szellemi egéről a megújuló, megtisztuló és megerősítő hitnek és e hitből fakadó bátor, mély és gyakorlati vallásosságának tündöklő napja.

Csak a szellemi vakok nem látják ennek az állásfoglalásnak feltétlen szükségességét. Csak a gyávák állnak félre. Csak a hitványok nem merik vállalni a bátor kiállás következményeit!

Sokan vannak olyanok is, akik szeretnék elkendőzni, „elkenni” a szellemnek ezt a mérhetetlen válságát, mely a szociális, politikai és kulturális élet egész területén megnyilvánul. — „A társadalmi életben csak egy szükség szerű, elementáris világnézeti ellentét van: a gazdagoké és szegényeké” — mondják ezek a se nem keresztény, se nem pogány, — a helyzettel megalkudni kívánó álbölcsek. Arról szeretnék ezzel meggyőzni az emberiséget, hogy nincs gyökeres baj: nem a keresztény világnézet áll az ostrom pergőtűzében; nem Isten és az Ő intézményei ellen folyik a harc, hanem csak a felszínen gyűrűznek némi ellentétek. Nincs tehát szükség védekezésre. Elegendő holmi tüneti kezelés: a szegénység és gazdagság között egynéhány korlát lebontása és megint béke, boldogság lesz az emberiség osztályrésze.

Nagyon helyesen mondotta valaki, hogy a mai világgépeknek ilyenén való megfogalmazása nem más és nem több, mint az egész végtelenül fontos problémának kivetkeztetése szellemi ruházatából és leegyszerűsítése az anyagelvűség síkjára.

Az tény, hogy a szegénység és gazdagság örök valóságok, amelyek soha meg nem szüntethetők. Mindenkor lesznek szegények és gazdagok. Ez Krisztus Urunk tanítása is. De nem feltétlenül szükséges az, hogy ezeknek a fel fogása az életről, az élet céljáról és rendeltetéséről, a jóról és rosszról, szükségszerűen elmentés legyen. Nem feltétlenül szükséges az, hogy a szegények és gazdagok örök „elementáris” harcban álljanak egymással.

A szegény a maga szegénységében, a gazdag a maga gazdagságában lehet egyformán boldog és megelégedett és megfordítva. Nem a vagyon az ember célja, s az élet rendeltetése nem az örömök hajszolása. Isten szemében nincs különbség szegény és gazdag között. Ő a lelkek gazdagságát nézi. Etekintetben pedig nyitott a kapu, szabad a mező mindenki számára.

Igy oldja fel és egyenliti ki a kereszténység azt a feloldhatatlannak látszó ellentétet szegénység és gazdagság között, amelyet sokan a mai válságok magvának szeretnének megtenni. Nem azt akarja ezzel a kereszténység mondani, hogy a szegények törődjenek bele változhatatlan sorsukba és ne akarjanak itt a földön is maguknak jobb életet biztosítani. A gazdagokat sem akarja körülbástyázni a védelemnek áttörhetetlen falával. Legkevésbé akarja menteni, magyarázni, védeni a nyomort, mely nem méltó az emberhez s válságos bűne azoknak, akik előidézik. De azoknak is, akik türik, nem magukban, hanem másokban, bár módjukban volna változtatni rajta. A kereszténység csupán arra törekszik, hogy a világ dolgainak jelentéktelenségére, mulandóságára rámutasson. Hogy „lényegben” nem függenek össze az emberi sorsok céljával. Hogy amilyen mértékben hasznosak, mint segítő eszközök, ugyanolyan mértékben veszedelmesek is lehetnek, ha az ember beléjük vakul s lelkével, testével együtt, beléjük temetkezik.

Ez az életszemlélet az, amelynek elfogadása és követése megszünteti a lelki ellentétet gazdagok és szegények között. Tehát megszünteti azt az „elementárisnak”, szükségszerűnek hazudott harcot is, amely a szegénység és gazdagság között folyik.

Nem tesznek tehát jó szolgálatot az emberiségnek azok, akik nem sietnek ennek az életszemléletnek védelmére, — hanem egyelőre nem tudni mi okból — másfelé irányítják a figyelmet, hamis vágányokra terelik az érdek-

Egyháziaknak, művelt világiaknak

A keresztény egyház története (nyolc kötetben)

Szerkesztő: Bangha Béla S. J. és Ijjas Antal I. kötet:

Bangha Béla S. J. és Borbély István S. J.

Az ősegyház

II. kötet:

Loscheri Kázmér:

Egyházatyák kora

Legnagyobb és legszebb vállalkozása az ideai könyvpiacnak: Mindenkinek ismernie kell — Az egész világ más színben tűnik fel az olvasó előtt, ha megismeri az Egyház történetét. — Válságokon, már-már győzni látszó eretnek ségeken át: a diadal felé! Ez a most megjelent két kötet és megjelenendő hat kötet mondanivalója korunk számára!

Az egész sorozat ára fűzve 1500 lei, kötve 2000 lei és portó. Megrendelhető havi 150, (a kötött példányok) havi 200 lei részletre.

Megrendelhető:

„Magyar Lapok” könyvosztályánál.

lődést és ezáltal megfosztják a kereszténységet azok segítségétől, akik szeretik mindennek a könnyebb oldalát nézni; akik szívesen ámtatták magukat, csak ne kelljen kiállniok és valamire vállalkozniok; akik inkább beunyják a szemüket, csak hogy ne lássák a feljűk rohamlépésben közeledő veszedelmet. Mert, ismételjük: nem a szegénység és gazdagság ellentéte van kirobbanóban. Ez csak egyik tünete annak, hogy bent, a lelkek mélyén Isten világa mérközik a sátán hatalmával s kint a fórumokon a kereszténység kétezeréves bástyafalait ostromolják a rágalom és mételey, a terror és kegyetlenség egész pokoli arsenáljával Lucifer legényei és szellemi csatlósai: a vörös és barna pogányok Tokiótól Madridig, Hamburgtól Johannesburgig.

Bohóság

Írta: Haits Géza

Hajnuban tavaszi zápor verdeste a földet. Meleg pára csapódott fel a napsugarakra s mint menyasszonyi fátyol, lebegett a mezők felett. A fűszálakon milliónyi gyémánt szikrázott.

Csitri leány pihegett a gyors iramtól. Arca rózsaszírom, szeme búzavirág, csengő kacagása pacsirta.

A fiú pajkosan megrázott fölötté egy ágat. A hűs cseppek elborították forró, vékonyka nyakát, földetlen karját. A szellő megborzolta szőke haját, libegtette lenge, kékpetyyes ruháját.

A fiú vörös nagy kezével ügyetlen gyöngédséggel átfogta hegyes, halovány könyökét és megcsókolta pihés nyakát. Pállangók kergetőztek, méhek zümmögtek, fűrjek pitypalattyoltak a vetésekben.

Egy fogolypár hirtelen elrepült a fejük fölött.

A leány is önfelédten kitérta karját s nekiszökken. A fiú utána. Versenyt futottak. Az ákácros völgyi úton kifulladásra megálltak. Csodálkozva, zavartan nézelődtek egymásra. Körülöttük s bennük az öröm muzsikált. A hófehér ákácok imbolgogva hulldogáltak a földre s meg-megakadtak a leány csillogó hajában, lecsúsztak a nyakán, ráültek a vállára.

A fiú megbabonázva nézett egy kóbor szirmot, mely belebújt a keskeny csipkefodor alá s mint fehér csók, megpihent a leány szíve körül.

— Szeretsz?
— Szeretlek!

A leány nagy mandulaszemében az égbolt azúrja tükrözött. A fiú remegett és szédült. Ugy érezte, minél tovább nézi a leány szemében a magasságos kéket, annál mélyebbre zuhan, feje fölött összecsap az időtlen pillanat örvénylő szépsége és menten meghal, vagy új alakban valahol fölébred.

— Mindíg?

— Örökké!

A csend orgonált csókjuk imájához. A nap kacéran rájuk villant, arany sugarözönbe borítva őket. Emberek szántottak-vetettek. Szeress — kérlette a mag a földet, virág a lepkét, fa a susogó szellőt. Kakukszóra rigó fűtlyentett. Beljebb vadgalamb hívta bűgva a párját. Katicabogár himbálódzott egy fűszálon.

Egy perc és eliramlott a varázs.

Az irigy bokrok törték meg, mert megzörrentek. Fűrge gyík ugrott ki s hideg-lélősen surrant a leány lába mellett. Kotnyeles bogárka szállt a fiú homlokára s elűzte a dicsfényt, mely csak az imént gyuladt ki. Gonosz, csüfolódó szél kerekedett. Sívítva fűtörészett s kajánul a nap felé kergetett egy apró felhőt.

A leányban elfonnyadt a kacarászó kedv, a fiú önfelédt mersze, messzi csapongása jégbermedt. Eszükbe jutott az anyja korholása, az apa szidalma. Még úgyszólván gyerekek.

— Szeretsz? — incselkedett velük az egész világ, de ők riadtan, futva hazamene-
kült.

INDIA KAPUJÁBAN

Irta: NYISZTOR ZOLTÁN

Már minden épkezláb ember a fedélzetén. Egyezéres a felszálló köd mögött szikrázó fényességben, fehér mólóival, sűrű házerdejével, zöld vegetációjával megnyílik előttünk India kapuja: Bombay.

A fogadtatás nemcsak egyszerű, de kicsit szegényes is volt. Néhány püspök, több pap, szerzetes, apáca, egy kitűnően játszó zenekara a jezsuita kollégiumnak, s a csarnok felső terraszán szegényes falusi zászlók között egy árvaház sirmalmasan éneklő növendékei kapucinus atyák vezetése alatt. Allítólag a magyar tb. konzul is ott volt. Lehet! Mi csak annyit tudunk, hogy nem tartotta érdemesnek a magyarok iránt érdeklődni. Szerencsére vannak még jótét lelkek Indiában is s egyik-másik magyar a végén még azzal is dicsekedhetett, hogy radzea igazította utba vagy kocskizáta meg a saját autóján — a saját konzulja helyett.

A Hallgatás Tornya

De nekem nem kellett se konzul, se radzea, csak egy nyitott konflis s egy nagyturbános bezedés kocsis, hogy lassu ügélésben, mely alatt már egy kis topografiát s népéletet is lehet tanulmányozni, idejében kiejerk meg a Hallgatás tornyához, amilyen komor pompájában s elretentő barbárságában valóban csak egy van az egész világon. Pedig a hely, ahol a Hallgatás áll, Bombaynek, de talán a nagy világnak is az egyik legszebb helye: messze elnyult gazdag villákkal s felejthetetlen függőkertekkel teleszított domb, amelynek egyik legmeredekebb pontján áll a borzalom helye: a párszi temető.

Az árnyékos utcáról, melyen suhanva száguldanak az alkonyat örömeinek szánt luxusautók, meredek kapaszkodó vezet fel a temető kapujáig, ahol egy fekete-fehér, energikus fiatal hindu fogad. Foglalkozása után ítélve, nem éppen előkelő kaszálhoz tartozhatik (ha csak a temetőőrök nem avansáltak itt), de a fellépése ellentmondást nem tűrő határozottsága a párszik főlnyét, sőt a brit világbirodalom egész féltelmetes nagyságát érezteti. Elszedi a jegyeket, melyeken keserű szájjal olvassa, hogy ingyenes belépésre jogosítanak (ezen a savanyu mimikán már felismerem a temetőőr lélektanát), leparancsolja a vállakról a fényképezőgépeket, mert itt fényképezni szigorúan tilos, villámzó szemekkel förmed rá a legjamborabb magyarrá, mert az éppen cigarettáznai mérészt, majd kissé megenyhülve, de nélkülözhetetlensége teljes tulatában magyarázatba kezd. Azaz csak kezdene, mert saszeme (lehetne más itt a saskeselyük között?) máris fölfödözve az öreg Zakopánját, aki hűséges télsapkáját ide is elcipelve — az ég tudja, honnan — váratlanul egy félkezü gyarmati tiszttel s egy vékony kis filippinóval mellénk furakodott. Jegyük persze nincs s az éber őr a már fejünk fölött vijjogó saskeselyűket is tularsogva, toporzékol. A Zakopánje mélyen lehozott sapkája alatt úgy tűri a vihart, mint otthon a hóförgőteget, de a kis filippinó nem azért keleti, hogy ne ismerne az értelmes beszéd keleti fogásaait. Kisebb félrevonulnak kettőn és hosszas diplomáciai tárgyalásokba kezdenek. Az eredményt már előre láttuk: két rupiában (100 lei) kiegyeztek. A vihar elmúlt s utóregzése csak a jó öreg lengyelben jelentkeztek, aki még a Hallgatás tornyánál is jégeső módjára „keleti rablókat és gazembereket” emlegetett.

Párszi titkok

A párszik egy perza eredetű faj, amely azonban Indiában teljesen megtelepedett és szellemi fölnyével, alkalmazkodó képességével és üzleti érzékével a lomha és befelé hajló hinduk mellett hamar magához ragadta a vagyon és hatalmat egyaránt. Nem igaz ugyan, hogy párszik mind gazdagok és előkelők, aránylag kis számuk mellett is bőven akad közöttük szegény ember, de a vérségi kötelék és összetartás, akár csak a mi zsidóinknál, igen fejlett bennük s hatalmi tulsulyukat is ennek köszönhetik. Minden műveltségük és világlátásuk dacára is pogányok, akik külön párszi templomaikhoz s vallási esztartásaikhoz — legalább is külsőleg görcsösen ragaszkodnak. Amennyire szeretik és áhítják az európaiakkal való érintkezést, sőt barátságot, annyira merevek és titkolódzók lelki világukban: templomaikba még kivételesen sem engednek be idegent. Hogy temetkezési szokásukban hogyan jutottak el ehhez az egyedüli kegyetlen módhoz, aránylag könnyen magyarázható. A párszik szerint a föld is és a tűz is szent elem, amit olyan tisztán valami, miútt a holttest, nem érinthet, ezért a hullákat a döggkeselyűk zsákmányául teszik ki, hadd végezzék el azokat, amit Európában a föld, Indiában a tűz szokott.

A bevezető magyarázat ezzel véget ért s mi sok kíváncsisággal, de borzalomtól kicsit össze-

szoruló szívvel, némán kapaszkodtunk föl a lejtőn. A finom, fehér kavicsos teleszított utak szép öreg, lombos fák, dus cserjék, élénken pompázó virágok között vezetnek el. Hallgatag munkások garacsolnak, öntöznek a virágok között s a hindu lassan parázsló érdeklődésével kémlelnek utánunk. A magasba nyuló fák tetején már már fel-feltűnedezik egy-egy szürke, vékonynyakú saskeselyű, amint éles görbe csőrét szimatolva vágja jobbra-balra.

Kisértelies temetések

Tán ott, ahol a legbujább és legégetőbb a virágagy s alig kőhajításnyira egy szürke, kör-alaku fal meredezik a hallgatás valóban kővé meredt elhagyatottságában, vezetők megállít parancsol. Elérkezettünk a Hallgatás első tornyához, vagyis a saskeselyűk első számú dögtéréhez. Innen tovább már senkisémet mehet: sem idegen, sem párszi, sem pap, sem gyászoló. Idáig kíséri csak a halotti menet is a holttestet, amelyet aztán itt átvesznek a tisztátalan hullavívó kulik, akik egy vascsapajton belépnek a toronyba s a három mezőnyre osztott beledő téren a megfelelő helyen leteszik a teljes meztelenre vetkőztetett halottat: a torony tövébe a férfiakat, beljebb a nőket s a legbelső körön a gyermekeket. Aztán ők is kivonulnak, hecsapják a torony ajtaját s a temetések időpontját, már csalhatatlanul kíséző döggkeselyűk rávetik magukat a halottakra. Allítólag néhány perc alatt végeznek kisérteliesen a rostélyokon. A többiit elvégzi a nap és az eső. Kiszáritják, kilugozzák, elporlasztják a csontokat, amelyek az eresztékek csatornáin aztán lefolynak a középen egy nyitott tartályba, amely kellő szűrések után levezet mindent a tengerbe. Az eljárás egészségügyi szempontból nem veszedelmes, fertőzés kizárva. A tudós szerepében kéjelgő és ellentmondást nem tűró temetőőr legalább is ezt állítja. Lelke rajta.

A magyarázat elhangzott s már fordulunk új utak és virágok felé. A borzalom ugyan dohog bennünk, szeretnénk egy pár méltatlankodó kifejezésben utat törni neki, de idegenben vagyunk s kímélni kell mindenki érzékenységét, akin ugysem tudunk segíteni.

Gyülekeznek a saskeselyűk

Haragos, de egyben ijedt kiáltás harsan fel előttünk. Vezetőnk visszafordul s fenyegetőleg intget valakinek hátra. Hát nem az öreg Zakopánje s a félkezü francia szaladtak meg észrevétlenül fölünk s közelítették minden tilalom ellenére, lopva lépegetve, alig néhány méterre a Hallgatás első tornyát? Tervük a vezető őbersé-

A borzalom költészete

Már néhány bálványszobor vigyorog ki utálatos grimaszával a virágok között s a vezető félős tisztelettel mutat egy köpött, földszintes, nagytornácu ház felé, melynek feltűnően széles, nagy ajtaja mindkét oldalon tárva-nyitva áll. Ez a párszi szentély, ahová a párszi papokon kívül belépni mindenkinek tilos. Itt őrzik a szent tüzet, amelynek ébresztésére és ápolására szabályos időközökben megjelennek a soros papok. Most éppen szerencsénk van: az ajtónyílásban el-suhanva, fehér, földig érő ruhában nagyszakállu párszi pap jelenik meg s eltűnik az előrézben, ahol az áldozati szent tűz ég. A borzalom trágár költészete után ebben a tűzszolgálatban találók valami felüdítő poézist s kitartóan leskelődik tovább az ajtó közelében. Néhány perc múlva a párszi pap nesztelenül újra kisurran, a szeme alatt egész arcát és szakállát eltakaró fehér fátyollal. Nem tudom, hogy a tűz szentségét óvja-e még a lehetetlőtől is, vagy a láng forrósága ellen védi arcát és szakállát, de mind a kettő egyformán lehet.

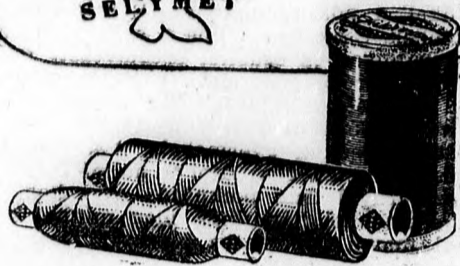
Már azt hiszem, a párszi temető semmi újat

Aki okos **SELYEMMEL** varr,
mert a **SELYEM** rugalmas
nem szakad és színtartó.

Kérjon mindig

Gütermann varró.

SELYMET

FIGYELJEN A GYÁRI VÉDJEGYRE: A SARK-TÁBLÁRA. LANGYOS VIZBEN NEUTRALIS SZAPPANNAL, MOSHATÓ.

gén meghiusult s most szégyenkezve kullognak vissza. Egy újabb kanyarnál csunya, éles vijjogás hasit a fülünkbe. A fák között és a fák fölött csapatostul keringenek a keselyűk. Már közel lehet a lakoma órája, vagy finom szimatukkal éreznek is már valamit, de nyugtalanul, idegesen, szinte a felfokozott szenvedély mohóságával gyülekeznek Balra megint egy kis tisztás nyílik s piszkosszürke falával föltűnik a második torony. A hatás lehetőleg még borzalmasabb és rettentőbb, mint az első. A falak peremén már sűrű tömegekben gubbasztanak a sasok s hasogató vijjogásukkal betöltik a levegőt. Már magyarázat nélkül is sejtjük, hogy a temetés időpontja itt van s a különös sirások (ki tudná megmondani, hogy annakidején, a kezdetek kezdetén, hogy szoktatták ide?) pontosan jelentkezték. A levegőben keringő csapatok is mind lejjebb ereszkednek, lassu körökben szállnak a torony fölé s dohogva, marakodva keresnek maguknak helyet a falakon. A közelben nyitott ajtóju ház, valamelyik temetőőr lakása, ahonnan a hindu kinyha erősen fűszerezett illata csak ki-jó étvágyat!

Keselyűk rikácsolják a párszi gyászszolozsmát

Némán, szinte valami keserű és dacos hallgatással vonul a menet meredeken kanyargó úton. Elöl a holttestvívók, magasan vállakon hordva egyszerű fahordágyon a fehér lepelbe burkolt halottat. Utána lépked a két párszi pap, aztán vagy száz férfi. Kettes sorokban haladnak, mindnyájan talpig fehérben, kezükben fehér zsebkendőt tartva, amelynek csücskén kettő-kettőn egymás közt kifeszítve tartják. Se ének, se sírás, se különösebb gyász vagy temetési szertartás. A

CARMEN SYLVA (Movila)

Grand Hotel Movila és Fürdő Szálloda.

Szezonnyitás junius 1-én, zárás szeptember 30-án. Kényelmes szobák folyóvízzel, penzió rendszerrel vagy anélkül.
Pakolások meleg iszapfürdővel 3800 leitől kezdve, beleértve teljes penziót, orvosi látogatást, fürdőt és összes taxákat.
Prospektust és díjtalan információt nyújt és szobalefoglalást vállal az „EUROPA” Organizatia Nationala Romana de Voiaj si Turizm iroda és annak az országban levő összes ügynökségek, nemkülönbén a szállodák igazgatósága, Interurbán telefon szám 20.

A konyha körül

keselyük szükülve már ugys felriadtak s rikácsolva kezdik a párszi gyászszolozsmát...

Már jó is volt leérni innen, mert a Hallgatás tornya állatiasan hangos lett s az ember esze, szíve és minden emberisége tiltakozott az elvetemült barbárság ellen s sokunknak egyenesen már a gyomra is émelygett.

Lent a népes utcán a halálról s annak borzalmairól mit sem tudva suhantak a gyönyörűbbnél-gyönyörűbb autók, amiknek a szakértő szemével, de nem kisebb irigységével bámultam utánuk. Gazdag, fejedelmileg gazdag város kell, hogy legyen, ahol a legfinomabb és legdrágább autókhoz ilyen tömege futkároz. S a legtöbben nem európaiak ülnek, a hódító urak, hanem benschülöttek, hinduk és párszik, népes, festőien kiöltözött családjaikkal. Egyik-másik luxuskocsiban a szülőkön kívül öt-hat gyermek is feszengett.

De a gyalogosok is lebilincselik az embert. A férfiak ugyan meglehetősen egyformák s legfeljebb a turbán és fezcokfelése különbözteti meg őket, a nők azonban annál színesebbek és festőibbek. Csak úgy villog a sokféle színárnyalat s arannyal és ezüsttel szegélyezett felső selyem pazar redőkben omlik végig természetükön.

S gyermek, mindenfelé, az utcákon, a tereken, az ablakokban s az emeletkhöz kiszögellő nyitott folyosókon gyermekek. Aranyos, fekete-fehérek, a gesztenyebarnától a hollófeketéig minden színárnyalatban pompázó gyerekek. Tágra nyílt szemekkel bámulnak meg minket s aztán valami magot ropogtatva apró kis szandáljaikban csoszognak tovább.

Lassu ügetéssel ereszkedünk vissza a város felé. Szemmel látható, milyen élesen elkülönítik magukat az európaiak a benschülöttektől s azok közt is az előkelőbbek a szegényektől. Városnegyedeik messze húzódnak egymástól s még a legemberibb dolgok számára készült építményeken is messze látszó felírás hirdeti, mi való csak európaiaknak, vagy csak hinduknak.

A benschülöttek borzalmas zsufoltságban élnek. Minden ház bazár is egyuttal, amelynek földszintjén egy-egy szekrénynek beálló helyen zsufolódnak egymás hegyén-hátán a kereskedések. A legtöbbbe be sem lehet menni, hanem csak úgy az utcán alkudozni. Magasra tornyolt áruik között ott guggol egész nap a kereskedő, ott eszik, alszik, dohányoz, köpköd, vakarja a hátát, vagy piszkálja a lábujjait, estefelé vadászik hájában vagy ingében még, akkor is, ha történetesen élelmiszert, gyümölcsöt, vagy az annyira kedvelt töltött fánkot árulja is.

Különbön ók a guggolás legnagyobb művészei. A nép fiai közül, aki véletlenül éppen nem jár, az pihenésképpen föltétlenül, mind guggol. Népes utcákon vagy széles tereken az első percekben azt hiszi az idegen, hogy törpék országába tévedt. Itt se nem ácsorognak, sem ülnek, hanem guggolnak az emberek. Ha valakinek nincs dolga, azonnal leereszkedik s térde mögött hímálva egész testét, akár órák hosszat kitart ebben az akrobata helyzetben. Szállásomra térve, én is tettem próbát e könnyűnek látszó keleti kényelemmel, de mindannyiszor úgy nyekkenem hátra, mint egy lisztes zsák. Persze rajtuk kevés a hus s amennyire látom, fehér holló a komolyabb domborulatainak megadó háj.

Tojástelék:

A tojás elsőrendű tápszer, mondhatjuk, hogy szinte nélkülözhetetlen. A húst nagy mértékben pótolja, elkészítésének rengeteg módja van. Amellett jól konzerválható, keményre főzve hétékig élvezhető. Süteményeknél habja teszi könnyűvé a tésztát, a felvert habban levő levegő a meleg hatására kiterjed és így az egész felduzzad. Ugyanezért fontos a tészta kikeverése is, mert a sárga elszápadása mutatja, hogy elég levegőt szedett fel a sárga is és ez is lazítani fogja tésztánkat.

A tojásfehérjében bőven van A- és D-vitamin, fehérje és értékes savak, sárgájában 30 százalékos zsír, 16 százalékos fehérje, 50 százalékos víz, lecitin, só és szénhidrát. A lecitinnek konyhatéchnikai okokból van nagy jelentősége, mert a vele összekevert zsiradékkal szerencsésen egyesül és megadja az ételek kitűnő ízét.

Házi konzerválási eljárások közül a meszes vízben való eltartása a legnépszerűbb, de vizes üvegben is szokták elrakni. Tudnunk kell azonban, hogy a tojás könnyen vesz fel idegen szagokat és erre az eltételnél figyelniünk kell. Csak lámpázott tojást szabad tárolni, tehát egészen frissen. Fából készült dobozba lámpát teszünk és tojásnagyságú lyukat vágunk a doboz elejére. Mikor a tojást a lyuk elé tesszük, kitűnően észrevehetjük, ha sötétebb folt van benne, ami mindig valamilyen hibát jelent. Ezt a vizsgálatot sötét szobában kell végezni. Természetesen gyakorlati szem a legkisebb foltot is észreveszi. Ideálisan, hűtőházban tárolhatunk tojást.

Az állott tojás, ha megrázzuk lötyög. Vízirtalmának egy része ugyanis az állás következtében elpárolgott. De az ilyen tojás sütésre még mindig kitűnően alkalmas lehet.

A tojás egyszerű elkészítései:

Lágy tojás. Hideg vízzel rakjuk fel és mire a víz forrni kezd, a tojás is elkészült.

Buggyantott tojás. Készíthatjuk kissé sós vízzel, vagy ecetes vízzel. A forró vízbe óvatosan belebocsátjuk a feltört tojást. Szűrőkanállal szedjük ki és a cafrangokat levagdossuk. Paradicsom-mártással is készíthetjük.

Tükörttojás. Zsíriban vagy vajban sütjük és akkor verjük rá, amikor a zsiradék már forró, tetejét kissé megszózzuk.

Rántotta. A tojásokat villával és kevés sóval erősen felverjük és a forró zsírba öntjük. Ilyen eljárással a rántotta erősen megduzzad. Fakanállal lassan keverjük úgy, hogy a megsült részt eltöljük és így egymásután átsül. Szórhatjuk reszelt sajttal, snittlinggel stb.

Hamand eggs. Füstölt nyers sonkadarabot rántottaserpényőbe teszünk és kissé sütjük, ha zsíros, nem teszünk zsirt alája, ráütjük az összekevert tojást és így készítjük el, de tükörttojás-szerűen is csak ráüthetjük a tojást.

Tojás à la Novarro. Tojásokat keményre főzünk, megtisztítjuk és keresztben elvágjuk. A

sárgáját áttörjük és két részre osztjuk. Egyik feléből tejjel, sóval, borssal és kevés mustárral sűrű, krémszerű mártást készítünk. A másik felét sovány darált sonkával és finom vajjal péppé keverjük, megfűszerezzük és megtöltjük vele a fehérjéket. Tábla rakjuk és a fenti mártással köröltöztük. A tálat aszpikkal díszítjük.

Olasz tojás. Tűzálló tábla vajat, parmezánt, zsemlyemorzsát teszünk. Tojásokat ütünk rá, azokra vajat, parmezánt és morzsát teszünk, egy-két kanál tejfelt adunk és 10 percre a forró sütőbe tesszük.

Töltött tojás és spárga besamellel. Keményre főzött tojásokat lehámozunk, hosszabban vágjuk el, a sárgákat áttörjük. Hat tojáshoz veszünk egy vízben áztatott zsemlyét áttörve, petrezselyem zöldjét finomra vágva, két evőkanál reszelt sajtot, sót, borsot, két evő kanál besamelt és jól elkeverve megtöltjük ezzel magasan a tojásokat. A feleslegről kis gombócokat formázunk és a lerakásnál az üregeket kitöltjük vele. Spárgát meghámozva megfőzünk sós vízben és leszűrve a tűzálló tál közepére helyezük. Körülrakjuk a tojásokat és az egészet a következő langyos besamellel vonjuk be: Három deci tejben és 8 deka vajban főzünk 5 evőkanál lisztet, ebbe a pépbe amelynek nem szabad sűrűnek lenni, teszünk sót és melegen ezzel vonjuk be. Megsőrjünk dúsán reszelt sajttal és megsütjük.

Libamájjal töltött tojás. Keményre főzött tojásokat hosszabban vágunk el, a sárgáját áttörjük és elkeverjük párolt, áttört libamájjal, maderiában főtt szarvasgombával, amelyet apró kockákra vágunk. A tojásokat megtöltjük, újra összeragasztjuk, panírozzuk, vajban sütjük és maderimártással tálaljuk.

Madeiramártás. Pirított zöldséggel készült barna mártás egész borssal, citromhéjjal és levélvel, babérlevéllel fűszerezve, amelyet leszűrünk és madeirával öntünk fel.

Tajásos makaróni. Makarónt eltördelve puhára főzünk, leszűrjük. Kemény tojásokat karikákra vágunk. Sorjában lerakjuk tűzálló tábla. Kevés paradicsompürét tejjel összekeverünk, ráöntjük, tetejét reszelt sajttal meghintjük és megsütjük.

Egyszerű meleg töltött tojás. 9 tojást keményre főzünk, sárgáját szitán áttörjük. Hozzátorunk egy áztatott zsemlyét, 2 deka vajon párolt, apróra vágott 6 deka champignont, 2 deka vajat, 2 evőkanál tejfelt, sót, borsot és petrezselyemzöldjét. Ezzel megtöltjük jó magasan, tűzálló tábla rakjuk a megtöltött feleket, sárgájukkal felfel, tejjel leöntjük és megsütjük. Tejfés gombamártást adunk melléje.

Paradicsomos, sajtos tojás. 10 deka vajban tűzön keverünk kis doboz paradicsompürét, nedvedlítő tejfelt és marék reszelt sajtot. Felét beletesszük tűzálló tábla, reá 6-8 kemény tojást és arra a massa másik felét. Erősen megsőrjünk reszelt sajttal és átsütjük.

FÜLÖP MARGIT.

A késelő Irtá: Koncz Károly

Törvényszéki jelenet.

(Még a tárgyalás elején vagyunk. Nagy bajuszú, kötényt atyafi áll a bíró előtt. Idegesen forgatja kezében színtelen kalapját. A „szánom-bánom” — leri az arcáról, minden mozdulatáról.)

Bíró: Hát aztán, mondja csak, miért vágta bele a kését a...

Vádlott: Az úgy vót instállom, hogy a Nagyfertő Mihál sógorral kimentünk a földekre. Elibe áldomást ittunk a malac miatt, akit megvett a Berkenye Kiss István... Aztán ahogy megyünk, felpattan ám előttünk egy nyúl...

Bíró: Hallja, már másodszor figyelmeztetem, hogy csak azt mondja el, ami szorosan a tárgyhoz tartozik...

Vádlott: Ahhó hát... mér beszénék mást, mint az igaz valóságot. Mer a Nagyfertő...

Bíró (rákiált): Hagyja, ha mondom. Ott tartunk, hogy kinn vagyunk a földeken. Folytassa...

Vádlott: Akarom, akarom, instállom, de a királyi bíró tekintetes úr mindig a szavamba vág.

Bíró: Mondja csak...

Vádlott: Hol folytassam, kérem?

Bíró: A csattanóját szeretném már hallani...

Vádlott: Hát... akkora pofonyt kenyt le a sógor...

Bíró: Kinek?

Vádlott: Tulajdon személemnek, mert...

Bíró: Eddig ezt nem mondta...

Vádlott: Nem ám, mert nem kérdezték. Meg rösteltem az asszony előtt bevallani, mer hogy itt ül ő is...

(Mosolygó arcok. Valaki hangosan felkacag. Minden szem a vádlott feleségét keresi. De jelentkezik magától is):

Asszony: Ilyen szégyent... Majd visszadom én a sógornak...

Bíró: Maradjon csendben, néni. Magát nem kérdeztem...

Vádlott: Anyyuk! — Hallgasson... Tartsa a száját...

Asszony: Hogy én hallgassak. Még csak az hiányzik. Majd ellátom a kend baját is. Ezért kellett törvénybe gyünni...

Bíró: Üljön le, mert mindjárt megbüntetem. Mégis csak sok...

(A vádlotthoz): Folytassa...

(Nagy duzzogva leült az asszony. Megigazítja kendőjét. A férje rá-rá pislog s most már vigyáz minden szavára.)

Vádlott: Egy héttel utóbb megint csak összetalálkoztunk... A cirókos dülöben. Azt mondja a sógor: „No, kend is a feje lágyára esett, amikor megdöcsült!”

Bíró (türelmét veszti): Utoljára figyelmeztetem. Ne köntörfalazzon itt...

Vádlott: Mit csináljak, kérem?

Bíró: Azt mondom, hogy ne csürjecsavarja itt a szót, hanem mondja meg végre, hogy miért vágta bele a kését?

(Halk moraj fut végig a teremben.)

Vádlott: Hát éppeg ezért. Nem hagyiam szótlannul, aztán visszasértettem az ő asszonyát, hogy hát mondom: „Maga csak hallgasson, sógor. A maga feleségének olyan nagy a nyelve, hogy úgynevezhető a hódvilágot. Erre ő...”

Bíró: Na mondja már...

Vádlott (szégyenlősen): Másodszor is képen vágott...

(Az asszony felugrik a helyéről. Kiront a teremből. Kint az előszobában hatalmas láрма, de még ettől is behallani a terembe a pofon durranását.)

Bíró: És maga ezt szó nélkül tűrte!

Vádlott: Nem szóltam én egy szót se. Hazamentem. Aztán hajnalba kiszaladtam a földjére s belevágtam a bicskám mindegyik éré dínnyéjébe. Neglékeltem valamennyit... Így történt...

Asszony (piros arccal belép a terembe): Na aptyuk, most már én tölem meg is büntethetik, mert megfizettem a sógornak...

Bíró (az altisztához): Ezt az asszonyt vezessék ki a teremből és küldje be Nagyfertő Mihályt.

(A terem ablakán napsugár viháncol. A tárgyalás vége tart.)

Az ir példa

*

Az irekről általában hosszabb ideig nem tudtak mást, minthogy harcban állanak az angolokkal, forradalmárok és közjogi állásuk a brit kormányhoz bizonytalan. Lassan, a háború után, emelkedett ki ismereteink ködéből Irország, mind többet és többet hallottunk róla és tisztán kezdett fényleni előttünk ez a név. Már nemcsak a forradalmárok hazája volt és rájöttünk lassan arra is, hogy miért küzdöttek, mi volt a viszonyuk a brit birodalomhoz s hogy kik is tulajdonképpen ezek az irek. A katolikus közvélemény azonban csak akkor kezdte mind- ezen tul tisztelni és becsülni az ir nevet, amikor belevésődött emlékezetünkbe egy fogalom. *De Valera, az ir szabadsághős.* Most még jobban előtérbe nyomult alakja, amikor Irország szuverénitása teljessé vált s ezzel kapcsolatban az új *katolikus állam* úgy rendezkedhetik be, ahogy akar. Mert Irország *százszázalékosan katolikus állam*, amelytől példát lehet venni. De Valera egyik legfontosabb teendőjének a házasságjog rendezését tartja. Egy jogászai küldöttség előtt, amely az irországi alkotmány házasságjogi részére vonatkozólag kért tőle felvilágosítást, kijelentette, hogy *„Irországban meg fogja védelmezni a házasság intézményét, úgy, ahogy az Isten parancsolta. A házasság szentség. — mondotta De Valera. — a házasság felbonthatatlan és nem fogjuk tűrni, hogy aki egyszer kimondotta a holtomiglan-holtomiglant, valamilyen ürügy alatt kibújja a kötelezettség alól. Irországban nincs és nem is lesz válás”*.

De Valera kemény ember, valamikor forradalmár volt és harcos. Ma Európának egyik legjobb tisztelt bölcs államférfia. De Valera tudja, hogy minden ország „támasza, talpköve a tiszta erkölcs”, a család, az állam csak a családon keresztül lehet nagy, békés és csak így közelítheti meg az Isten által rászabott célokat. Nem véletlen, hogy a keresztény Európának két másik nagy államférfia, a professor Salazar és Mussolini ugyanezt tartották első kötelességüknek. Megecsésseni a családot, lehetetlenné tenni, hogy az emberi gyengeség kiélésének olyan tág tere nyíljon, amely aztán a megdönthetetlen hitt eszményeket, évszázados tradíciókat, csodálatos intézményeket pusztít el. Irország sokat szenvedett és sokat tapasztalt állam. Az ir nép rengeteg nagy embert adott az angol nyelvű keresztény világnak. Egyik erőssége mindig a katolikus valláshoz való törhetetlen ragaszkodás volt és szabadságharcát is katolikus meggyőződéséből kifolyólag vívta meg. De Valera megjárta a börtönöket. Sir Roger Casementtel együtt ítélték halálra. Ugyilátszott, hogy ő sem kerülheti el azt a sorsot, ami tizenkilenc társának jutott osztályrészül. Sir Roger Casementet először felakasztották, aztán testét enyvébe mártották és elégették és hamvait szétszórták a világ minden tája felé. A XX. században! A többiek közül tizenkilencet halálra ítélték és *naponta egyet végeztek ki.* Az utolsó négynek kegyelmeztek csak meg, ezek között volt *Eamon de Valera.* Utána a legnagyobb könyörtelenséggel folyt tovább a harc. Ennek a küzdelemnek volt elősorban álló frontharcos katonája, majd vezére De Valera, aki *ezekért az eszmékért* küzdött. Azért küzdött, hogy ilyen törvényeket valósítson meg. A katolikus politikusnak és államférfinak egyik legesodálatosabb alakját tisztelhetjük De Valerában, aki nem kérésnyes célokért, nem magáért a hatalomért, hanem az isteni törvényekért kockáztatta számtalanszor életét és vállalta a szenvedést. Most azt fogják kiáltani rá, hogy reakciós, elmaradott. Mi azt válaszoljuk erre: csinálják utána! De Valera tudja, hogy mi erősíti meg és mi erősítette meg eddig is az ir nemzetet. *A család.* Ez adott erőt a nemzetnek a kitartáshoz s most ezt az erőt De Valera visszaadja a családnak.

(A. Zs.)

Uj vallásellenes harcot hirdet a szovjet

Varsóból jelentik: A szovjet hivatalos lapja új harcot hirdet a vallás ellen. A Pravda kijelenti, nem elég, ha a párttagok a maguk személynében vallástalanok, hanem az eddigigél jóval nagyobb erőfeszítéseket kötelesek tenni annak érdekében, hogy az egész népből kiirtsák a vallásos érzés utolsó maradványait is. Nagy hiba volt — állapítja meg ezután a Pravda, — hogy az utóbbi években ellanyhult a vallásellenes propaganda; mindenestre kétségtelen, hogy a vallásos élet fellendülőben van Oroszországban és például a május 2-iki husvétünnepken megdöbbentő méretű vallásos megnyilatkozásoknak lehettünk tanui birodalomszerte. Ugyilátszik, a szovjetbürokrácia már végkép elfelejtette azt a feladatát, hogy harcoljon a vallás ellen. De megmondhatjuk, hogy a jövőben minden szovjet-hivatalnokot, aki nem tekinti kötelességének,

hogy teljes erővel küzdjön a vallás ellen, a Szovjetunio ellenségének tekintünk és ehhez képest bánunk majd vele. Uj hadjáratot kell indítani az erőre kapott vallás ellen s ebben a hadjáratban különös a vidéki köztisztviselőknek kell harcos részt vállalniok, tekintve, hogy a vallás különösen a falusi nép körében erősödött meg. A legfélékenyebben azonban azon kell örködnünk, hogy az iskola mentes maradjon minden vallásos befolyástól, mert akié az ifjuság, azé a jövő.

Ezzel a szovjet hivatalos lapja körülbelül meg is adta a választ azoknak az európai „polgári radikális” lapoknak és pártoknak, amelyek siettek az új szovjet-alkotmányt dicsérni és kiemelni, hogy a szovjet a vallást magánügynek tekinti és vallásszabadságot biztosít állampolgárainak.

KERESZTREJTVEÉNY

17. (260.) szám.

	1	2		5	6	7	8		
9			10						11
12	15		14						15
16		17		18					19
20			21				22		
23						24			
25					26		27		
28				29		30		31	
32			33				34		35
		36					37		
									38

Beküldendő: 1. v. v. sz., 38. v. v. sz., 9. függ., 11. függ., 28. függ.

Beküldési határidő: június 3.

Vizsziertes sorok:

1 Memoria. 10 Lesüllyedt földterület. 12 Magyar szó. 14 Határozó szó fordítva. 15 Latin személyes névmás. 16 Eszménykép a madárvilágban. 18 „Néhar” két betű kihagyásával. 19 Kémsel. 20 Fordítva; üzent, régiesen az e betű hozzáadásával. 22 Az utolsó betű elhagyásával fontos személy a háboruban. 23 Anekdota. 24 Ennek után ismerjük meg őseink életét. 25 Visszafelé szerelem franciaul (fonetikus). 27 Az állam franciaul (fonetikus). 28 C. L. J. 29 F-el az elejen atomárka. 31 Rögóta ismert kémiai elem. 32 -ja, -je franciaul. 33 Etikett. 35 Latin feltételes kötőszó. 36 Vasuti megállóhely. 38 A föld forgási tengelyére merőlegesen álló legnagyobb kör.

Függőleges sorok:

2 Azonos betűk. 3 Fontos ipari növény. 4 Paradicsom, más szóval. 5 Hires magyar statisztikus. 6 Mindennapi dolog. 7 Nagyon sok név végződik így. 8 Vessző nélkül; azonos magánhangzók. 9 Pestmegyei nagyközség. 11 A mai Portugália területét elfoglaló római provincia. 13 Izletes esemege. 15 A legszomorúbb cselekmény. 17 Kellemetlen érzés az ember és állat életében. 19 Halhatatlan valami. 21 A vallásos érzés ebben is megnyilatkozik. 22 Káposztaféle. 26 Előkelő szóba. 29 Amaz, az latinul. 30 „Temple”, egy magánhangzó és mássalhangzó kihagyásával. 33 Ilyen. 36 A fa része. 34 Jelenkori, ékezethibával. 37 Hires német lírikus monogramja.

A 15. számú keresztrejtvényünk helyes megfejtése:

Árbóc. Az ősök emlékével megszentesül a szív, nagy és dicső példák dicső tettekre hív. Garay János. Csátár. A magyar szinköltészet apoteozisa.

Helyesen megfejtették: Dr Zakariás Jenőné, Zakariás Tibor, Sándor Ágnes, Bétélek György, Wagner Elemér, Seregély Lajos, Horvath Sári, Debay Irén, Papp Mária, Hegedüs Elza

A könyvjutalmat Seregély Lajos nyerte. Elküldöttük.

ROVATVEZETŐ ÜZENETE

P. M. Örömmel értesültünk felgyógyulásáról s reméljük, hogy a jó Isten egészséget és erőt ad Önnek s vidáman, jó kedvvel tölti a szép, meleg napokat. Jó kívánatait hálásan köszönjük s hasonlóval viszonzzuk. A megfejtéseket csak a jövő héten közöljük.

Mihály László írói sikere Olaszországban

Mihály Lászlót, a budapesti Nemzeti Újság belső munkatársát a transzilvániai származású fiatal költőt az a kitüntetés érte, hogy megkapta az olasz állam négyezer lírás ösztöndíját. A budapesti sajtóban komoly feltűnést keltett ez az esemény, mert első eset, hogy magyar költő ilyen komoly elismerésben részesül olasz részről. Mihály Lászlónak a *Quarivio* című tekintélyes olasz irodalmi hetilap már több olaszra fordított közleményét közölte és az olasz irodalom számos kiváló egyéniségével tart fent szoros irodalmi kapcsolatot és barátságot. Mint értesültünk, Mihály László, aki jelenleg Rómában tartózkodik, önálló irodalmi keretében is bemutatkozik az olasz főváros közönségének. A fiatal költő komoly külföldi sikerének híre annál is inkább érdekli a mi olvasóközönségünket, mert Mihály László is tőlünk indult el és irodalmi lapjának hasábjairól ívelt sikeres írói pályája a komoly elismerés és megbecsülés felé.

KÖZGAZDASÁG

Kedvező intézkedést hozott a miniszterium az ötmilliónál alacsonyabb alaptőkéjű részvénytársaságok ügyében

A folyó pénzügyi évben ezek a részvénytársaságok nem fizetnek komplementáris adót

Bucurestiből jelentik: Ama részvénytársaságok megadóztatása ügyében, amelyeknek alaptőkéje nem haladja meg az ötmillió leit, körrendeletet intézett a pénzügyminisztérium a kivételi pénzügyigazgatóságokhoz. Mint emlékeztetés, e kérdés körül sok vita folyt és a miniszteri rendelet azt célozza, hogy végre tiszta helyzetet teremtsen.

Ama részvénytársaságok esetében, amelyeknek alaptőkéje tartalékaikkal együtt nem haladja meg az ötmillió leit és amelyekre, abban az esetben, ha 35 ezer leinél magasabb tiszta nyereséget mutattak ki, az egyenesadótörvény 39. szakaszának módosítása következtében a minimális adót kellett volna kivetni. — az 1937-38-as pénzügyi évben kivételesen nem vetendő ki a komplementáris adó.

A pénzügyminiszter arra való tekintettel hozta ezt a határozatot, hogy az 1937-38-as

pénzügyi évben alkalmazzák először az egyenesadótörvény 39. szakaszának módosításával történt intézkedéseket, amelyek tudvalevőleg érzékenyen felemelik a minimális adót és ezzel egyidejűleg a komplementáris adót is. Így tehát az említett részvénytársaságok a folyó pénzügyi évben csak a minimális adót, valamint az adicóális adókat fizetik, a komplementáris adó nélkül.

A villanyenergiát termelő ama részvénytársaságok esetében, amelyeknek alaptőkéje tartalékaikkal együtt az ötmillió lei nem haladja meg, a régi adózási rendszer alkalmazandó.

Végül a minisztérium figyelmezteti a pénzügyigazgatóságokat, hogy május 31-ig be kell fejezni az adókvetések, június 15-ig pedig részletes kimutatást kell a minisztériumba küldeni a kvéteésekről.

Nem folytathatja gyümölcsfa és szőlő telepítését, aki nem kér miniszteri engedélyt

Bucurestiből jelentik: A Hivatalos Lap március 22-iki számában jelent meg a földművelésügyi miniszter ama törvénye, amely szabályozza a gyümölcsfa- és szőlőiskola működését. Ezek szerint a jövőben csak azok a gazdák folytathatják a telepítést, akiknek erre miniszteri engedélyük van.

A megyei és városi gazdáknak erre vonatkozó kérvényét az Agrár Kamara véleményezéssel látja el és jóváhagyás végett nyomban továbbítja a földművelésügyi minisztériumba.

A törvény előírja, hogy csak azok a gazdák és termelők kaphatnak miniszteri engedélyt, akiknek a gyümölcsfa- és szőlőtelepítés folytatásához megfelelő technikai felkészültségük és képzettségük van. Ezek bármelyikének hiányában minden ehhez való joga megszűnik

a gazdának. A törvény megjelenésének dátumától — szól tovább a rendelkezés — kilencven napon belül annál is inkább be kell nyújtani a kérvényt, mert aki ezt elmulasztja, örökre elveszti telepítési jogát és kihágás címén eljárás indul ellene.

A telepítésre vonatkozó legújabb rendelkezés érinti ama kertészeket is, akik virágokat, dísznövényeket és rózsákat eladásra termelnek.

Magánosok folytathatják a telepítést, de kizárólag a maguk számára.

Minden telepítő gazdának saját érdeke tehát, hogy a rövidesen lejáró kilencven napon belül eleget tegyen kötelezettségének, a miniszteri engedélyért folyamodó kérvényének mielőbbi benyújtásával.

Ezentúl csak az lehet hites könyvelő, aki politikai jogai birtokában van

Bucurestiből jelentik: A hites könyvelők területéről szóló törvény harmadik szakaszát módosították és az erről szóló törvény a Monitorul Oficial május 17-iki számában jelent meg. A módosítás annyiból áll, hogy a harmadik szakasz b) bekezdéséhez egy szót fűztek. Eddig ugyanis annak egyik feltétele, hogy valaki hites könyvelő lehessen az volt, hogy polgári jogai birtokában legyen. A jövőben azonban a hites könyvelőnek a polgári jogok mellett a politikai jogokkal is rendelkeznie kell.

Megyesi Schwartz Antal dr.
Az isteni kegyelem Anyja
„Elmélkedések Szűz Mária kegyelmi életéről.”
Ara 90 lei és portó
Kapható: könyvosztályunknál

Személypoggyászként szállítják ezentúl az élelmicikkeket

Bucurestiből jelentik: A CFR vezérigazgatósága elhatározta, hogy június elsejétől kezdve személypoggyászként kezelik és ezzel a tarifával szállítják az alább felsorolt élelmicikkeket:

Ivóvíz, friss vagy élő hal, amelyet hűtőkben szállítanak, turófajták, friss vagy aszalt gyümölcs, görögdinnye és sárgadinnye, friss vagy aludt tej, főzelékfélék, must, tojás, élő vagy vágott bárány, élő vagy vágott malac, élő vagy vágott baromfi, kenyér, zöld kukorica, káposzta, vadak, vágott borjú és zöldségfélék.

A többi élelmicikkeket a személypoggyász tarifájának B) oszlopában felsorolt díjszabás szerint szállítják.

Zürichi zárlat. Párizs 19.51., London 21.61, Newyork 437.37, Brüsszel 73.75, Milánó 23, Amsterdám 240.47 fél, Berlin —, Bécs — Szófia —, Prága 15.24, Varsó 83, Belgrád 10, Budapest —, București 325.

Archiédetések

Cakás

Kiadó
egy szobás, konyhás lakás június 1-re. Oradea, Str. Dimitrie Cantemir 3. szám.

Egy szék
utcai szoba, konyha, speiz június 1-ére kiadó. Oradea, Str. Cuza Voda 62.

Különbejárati
utcai és udvari butorított szoba kiadó. Oradea, Str. Nicolae Jiga 11-A. szám.

Kiadó
urí családnál a központban különbejárati, elegánsan butorított utcai szoba. Oradea, Str. Bratianu 21.

Különféle

Istálló
keres 8 lóra, lakással Huszti szállító, Oradea, Telefon 8-87.

Nyaralók figyelmébe!
Olcsó szobák kapnátok a Félix-fürdői állomástól 100 lépésre az erdőszelvényben. Érdeklődni lehet ugyanott.

Kézbizító
ügyesét, azonnali belépésre felvesz az Építőiparosok Szövetsége Oradea, Strada General Moşoiu No. 4.

Egy,
esetleg két hölgy részére otthont nyujtának külön butorított szobával, ellátással, kiszolgálással. Cím a kiadóban.

Tarján
órás és ékszerész, Oradea, Bul. Regele Ferdinand 8. Javítások szakszerűen készülnek.

Külön bejárati
butorított irodahelyiség kiadó. Ugyanott házmesterné keresetlik. Oradea, Strada Bratianu 14. szám.

Oktatás

Andrássi Ede
zenetanar országos kar-nagy, Oradea, Strada Alexandri 13. Egyéni képzés, mérsékelt díjak. Felvétel szerdán, szombaton.

Alkalmazás

Házvezetőnek
ajánkozik gyermek-szerető, intelligens fiatal nő. Tibold. Oradea, Piata Capelei 3.

LAPARUSITÓK
magas jutalékkal felvétetnek. Jelentkezni a kiadóban.

Fodrászsegéd,
ki férfi, valamint női víz és tartós ondolást nagy gyakorlattal véggez, állást keres. Cím a kiadóban.

Solfőri,
inkasszánsi, raktárnoki vagy gépkezelői állást vállalnék, megfelelő képesítéssel. Garanciát is nyujthatok. Cím a kiadóban.

Villanyszerelő
fiatal segédet fölvesz Dautlich villamosvállalat, Str Alexandri 40, Oradea.

Adás-vétel

Egy keveset használt
mely gyerek kocsit eladó. Oradea, Str. Constaniana 16.

Egy pár
női 38-as fehér cipő, alig használt, olcsón eladó. Oradea, Str. T. Vladimirescu 29.

Korékpárt,
jókarban, megvéteire keresek. Németh. Oradea, Piata Creangă 3.

Központban
elsőrendű fényképezési műterem, — betegségg miatt sürgősen eladó. Cím a kiadóban.

Eladók
fikuz és filodendra dísznövények. — Cím: Szabó, Reg. Rerdinand 51. szám.

Hálószoba
és különféle butorok eladók. Megtekinthető 5 óráig. Oradea, Strada Moldova 45.

Eladó
háromszobás, komfortos magánház, haláleset miatt sürgősen. — Oradea, Academia-u. 2.

Rövid bécsi
gyártmányu zongora eladó. Oradea, Str. Lahovari 8. sz.

INVITARE

Cooperativa de Credit a Meseriaşilor din Oradea, ca membru al Alianţei Cooperativelor de economie şi credit îşi va ţinea adunarea generală la 30 Maiu 1937, în cazul când nu s'ar prezenta membrii în număr recerut, la 6 Junie 1937 la 11 ore înainte de miază, în sala mică a Căminului Reformat din Oradea, Str. Alexandri No. 31. Ia care în senzul art. 29. al statutelor, sunt invitaţi membrii Cooperativei. — Ordinea de zi: 1. Raportul Consiliului de Administraţie şi al Comitetului de cenzor despre rezulatul anului 1936. — 2. Stabilirea bilanţului din anul 1936. — 3. Hotărîre referitor la venitul curat. — 4. Raport despre activitatea Reuniunii de înmormântare. — 5. Eventualele propuneri.

Bilanţul anual al Cooperativei de Credit, examinat de către Comitetul de cenzori, este afişat în localul Cooperativei. — Conziliul de Administraţie.